

Datum
2024-01-25Diarienummer
BN-2024-00013

Kungsbacka

Byggnadsnämndens årsredovisning 2023

Förslag till beslut i Byggnadsnämnden

Byggnadsnämnden godkänner årsredovisning 2023.

Byggnadsnämnden beslutar att paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Bygg- och miljöförvaltningen har upprättat årsredovisning för 2023. I årsredovisningen ingår årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet samt hållbarhetsbokslut. I sin helhet innehåller årsredovisningen:

- Beskrivning av viktiga händelser under året samt faktorer i omvärlden som påverkat oss
- Uppföljning av mål och direktiv
- Uppföljning av verksamhetsmål
- Uppföljning av personalområdet inklusive systematiskt arbetsmiljöarbete
- Uppföljning av ekonomi
- Hållbarhetsbokslut

Byggnadsnämnden redovisar ett positivt resultat jämfört med budget för 2023, +1,9 miljoner kronor.

Byggnadsnämnden når måloppfyllelse i fem av sina sex nämndspecifika mål som bidrar till kommunfullmäktiges övergripande mål. När det gäller målet kopplat till kommunfullmäktigemålet ”Bästa företagsklimatet i Västsverige” har Byggnadsnämnden inte mått målet men är på rätt väg.

Beslutsunderlag

Bygg- och miljöförvaltningens tjänsteskrivelse, 2024-01-25

Byggnadsnämndens årsredovisning 2023, 2024-01-25

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

1 (2)

Christina Nordberg

Controller Förvaltning

Kungsbacka kommun
434 81 Kungsbacka

Besöksadress
Stadshuset, Storgatan 37
Telefon 0300-83 40 00

www.kungsbacka.se

Kommunledningskontoret, Styrning & Ekonomi
Nämnden för Miljö & Hälsoskydd

Katarina Öryd
Förvaltningschef

Christina Nordberg
Controller förvaltning

Kungsbacka

Årsredovisning 2023

Byggnadsnämnden

Innehållsförteckning

1	Året som gått	3
1.1	Ekonomiskt utfall	3
1.2	Händelser av väsentlig betydelse	3
2	Faktorer i omvärlden som påverkat oss under 2023	6
3	Uppföljning mål	7
3.1	En attraktiv kommun att bo, verka och vistas i	7
3.2	En hållbar utveckling och en hälsosam miljö	8
3.3	Bästa företagsklimatet i Västsverige	11
3.4	I Kungsbacka utvecklas vi hela livet	13
3.5	Ett medskapande samhälle och öppen attityd	14
4	Uppföljning direktiv	18
4.1	Direktiv- Innovation och omställning till nya arbetssätt	18
4.2	Direktiv OVK-tillsyn	22
4.3	Direktiv handläggningstid förhandsbesked	22
5	Verksamhetsmätt	24
5.1	Analys verksamhetsmätt	24
5.2	Prestationsmätt	24
5.3	Effektmätt	24
6	Personal	26
6.1	Arbetsmiljö	26
6.2	Kompetensförsörjning	27
6.3	Analys personalmätt	28
6.4	Resursmätt	28
6.5	Effektmätt	29
7	Ekonomi	32
7.1	Uppföljning driftbudget	32
7.2	Uppföljning investeringsbudget	35
8	Hållbarhetsbokslut	36
9	Viten och rättstvister	40

1 Året som gått

1.1 Ekonomiskt utfall

Utfall

Utfall (miljoner kronor)	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023
Intäkter	48,1	50,1	42,4
Kostnader	-83,7	-85,4	-81,1
Netto	-35,6	-35,3	-38,7
Budget, netto	-36,1	-35,8	-40,6
Avvikelse	0,5	0,5	1,9

Huvudsakliga förklaringar till ekonomiskt utfall.

Byggnadsnämnden redovisar ett överskott. Merparten av överskottet beror på lägre kostnader för arvoden än budgeterat.

Bygglövsverksamheten redovisar trots minskning av ärendeflödet med cirka 30 procent sammantaget en budget i balans för 2023. Personal har bland annat lånats ut till andra förvaltningar för att anpassa bemanningen till det lägre ärendeflödet.

Geodataverksamheten redovisar ett överskott. Det beror dels på högre intäkter än budgeterat, främst på grund av större efterfrågan på mättjänster från Teknik, men också på längre bemanning än planerat. Verksamheten har ett överskott för budget kartutveckling som begärs ombudgeteras till 2023.

Miljö- och hälsoskyddsverksamheten redovisar ett underskott. Avvikelsen gäller i första hand intäkterna för den efterhandsdebiterade tillsynen inom miljöbalkens område. Men förvaltningen ser också en större påverkan än förväntat på händelsestyrd prövning och tillsyn på grund av det försämrade ekonomiska läget. Det gäller främst livsmedelskontroll och serveringstillstånd.

Investeringar

Utfall (miljoner kronor)	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023
Utgifter	-0,1	-0,5	-0,2
Inkomster	0	0	0
Netto	-0,1	-0,5	-0,2

Kommentar till investeringar

Byggnadsnämnden redovisar ett litet underskott jämfört med budget för de löpande årliga investeringarna. Under året har nämnden investerat i inredning till en ny bil samt specialutrustning till Mätningseenheten och Geodataverksamheten.

1.2 Händelser av väsentlig betydelse

Viktiga händelser inom verksamheten

Omvärlden påverkar

Vi befinner oss i en lågkonjunktur där det ekonomiska läget är osäkert och svårbedömt. Både bygglovs- och mätningseenheten är konjunktur känsliga och förvaltningens bedömning av en sänkt ärendeingång med

ca 30 procent gällande bygglovsansökningar har hittills hållit. Förvaltningen arbetar löpande med åtgärder för budget i balans. Bland annat har vi lånat ut personal till andra förvaltningar och vissa vakanta tjänster har inte tillsatts. Att låna ut personal ger många positiva effekter som till exempel kompensutveckling och kunskapshöjning både för den enskilde medarbetaren och hela organisationen. Det bidrar också till att förbättra samarbete och samsyn inom samhällsbyggnadsprocessen.

Miljö & Hälsoskyddsverksamheten är inte lika konjunkturkänslig vilket ger en viss stabilitet till förvaltningen som helhet, men under året ser vi en minskning inom vissa händelsestyrda ärenden som är större än vad vi hade räknat med.

Grunduppdragen pågår både enligt plan och med avvikelser

Handläggningstiderna för bygglovsärenden är fortsatt korta. Mediantid för bygglovsärenden under perioden januari till november ligger på 3,4 veckor, det vill säga långt under lagkravet på 10 veckors handläggningstid.

För Miljö & Hälsoskydd avviker viss tillsyn mot beslutad tillsyn- och kontrollplan. Den tillsyn som avviker har omprioriteras och en revidering av tillsynsplanen beslutades av nämnden under hösten.

Badvattenprovtagningen har varit i fokus under sommaren och extra provtagningar har utförts. Stor vikt har lagts på samverkan mellan förvaltningar och tydlig information till kommunens invånare så att de kunnat känna sig trygga med att bada i Kungsbacka.

Verksamhetsutveckling med hjälp av geodata

Tillsammans med Samhällsbyggnadskontoret driver förvaltningen ett projekt med uppdrag att påbörja arbetet med att digitalisera äldre detaljplaner. Detaljplanedata pekas ut som en av de viktigaste informationsmängderna för att kunna nå en obruten digital samhällsbyggnadsprocess. Projektet är ett flerårigt arbete där etapp 1 startade under 2023. En av effekterna är att det på sikt blir enklare för invånare och företagare att se vad man kan göra på sin fastighet och i förlängningen öppnar det upp för möjligheten till en helt automatiserad bygglovsprocess.

Verksamhetsutveckling med hjälp av innovation

Förvaltningen har under våren fortsatt arbetet med att förbättra våra tjänster så att det blir mer värdeskapande för våra kunder. Det har vi gjort genom så kallade innovationssprintar där vi har genomfört djupintervjuer med ett antal utvalda kunder för att bättre kunna förstå våra kunders behov och anpassa vårt arbetssätt. Vi ser också att insatsen har lett till ökad förståelse och ökat engagemang hos medarbetarna om vikten av att arbeta på nya sätt och att skapa lättillgängliga och automatiserade tjänster. Under hösten har förvaltningen fått beviljat medel från Vinnova för att utforska och implementera en AI-lösning inom bygglovsprocessen. Projektet startades upp i november.

Avtalssamverkan med Mölndals stad

Under mars månad beslutade nämnden för Miljö & Hälsoskydd att ingå avtalssamverkan med Mölndals Stad avseende handläggning av alkohol- och tobaksärenden. Att förenkla möjligheterna till kommunal samverkan är ett viktigt led i att ge kommuner och regioner goda förutsättningar att möta dagens och framtida utmaningar.

Förbättrat näringslivsklimat och ökad kundnöjdhet

NKI-resultaten per 30 november visar på en viss minskning av företagets nöjdhet på totalen. NKI, Nöjd Kund Index, är resultatet av ”Insikt” en servicemätning av kommunens myndighetsutövning som genomförs i samarbete med Sveriges Kommuner och regioner, SKR. Utfallet för perioden visar på en ökning inom myndighetsområden bygg och livsmedel och en minskning för miljö och servering. Utfallet för bygglov har ökat från 45 till 67 vilket är ett resultatet av flera års hårt arbete med i första hand effektivitet och bemötande.

Viktiga händelser inom personalområdet

Utvecklande medarbetarskap, arbetsmiljöfokus och kompetensplanering

Fortsatt arbete med Utvecklande medarbetarskap under året. Utvecklande medarbetarskap bygger på forskning från Forsvarshögskolan som uppvisar gynna både arbetsgivare och arbetstagare då det främjar den inre motivationen till uppdraget, arbetsglädje och engagemang, välmående på jobbet samt personlig utveckling.

Stort fokus läggs på arbetsmiljöfrågor och insatser som främjar en god arbetsmiljö för våra medarbetare. Under

en gemensam förvaltningsdag i maj hade vi bland annat två teman med fokus på arbetsmiljö och trivsel. Dels hölls en genomgång av självledarskap, dels en inspirationsföreläsning om arbetsglädje.

Chefers arbetsmiljö har stor påverkan på hur medarbetarnas arbetsmiljö är. Därför har förvaltningen genomfört en insats kring chefers arbetsmiljö kopplat till UL. Insatsen påbörjades under våren 2022 genom kunskapshöjning inom effektivt ledarskap, vilket vi fortsatt att fördjupa oss i under 2023.

Under 2023 har förvaltningen förstärkt med relevanta kompetenser inom innovations- och förändringsledning samt påbörjat planeringen för kommande kompetensbehov utifrån den höga utvecklingstakten i samhället.

2 Faktorer i omvärlden som påverkat oss under 2023

Osäker omvärld och lågkonjunktur

Inflationen i Sverige har varit hög och vi har sett en snabb ränteökning under året. Hushållens och företagens ekonomi försämras och Sverige har gått in i en lågkonjunktur. Bygg- och fastighetssektorn som vuxit kraftigt under perioden med låga räntor har dämpats betydligt under 2023 vilket påverkat ärendeingången för främst bygglovsärenden. Även händelsestyrd tillsyn inom Miljö- och hälsoskyddsverksamheten har minskat.

Inbromsning av befolkningstillväxt

Under 2023 ser vi att befolkningen i Kungsbacka totalt sett inte ökar, utan kan till och med minska något. Detta är ett trendbrott jämfört med tidigare år då befolkningen vuxit stadigt. Det finns en tydlig koppling mellan befolkningsökning och nybyggnation av småhus och nya bostadsområden. Befolkningsprognoserna har reviderats ner de senaste åren mycket till följd av att planerat bostadsbyggande skjuts framåt i tiden. Detta påverkar inte bara geodata- och bygglovsverksamheten utan också Miljö & Hälsoskydds verksamheter.

Teknikutveckling och ökade förväntningar på service

Den digitala transformationen och nya affärsmodeller har förändrat vårt samhälle, både teknologiskt och kulturellt och medfört nya beteenden, vanor och förväntningar från invånare. Mobil teknik, AI och andra digitala lösningar har skapat en efterfrågan på enklare och snabbare lösningar. Kundupplevelsen blir allt mer avgörande för förtroendet gentemot kommunen. Idag förväntar sig invånare samma smidiga upplevelse från kommunen som från kommersiella aktörer. Det sätter press på verksamheternas förmåga att möta kundernas behov och förväntningar genom till exempel digitalisering.

3 Uppföljning mål

3.1 En attraktiv kommun att bo, verka och vistas i

Beslutats av

Kommunfullmäktige

Fokusområden

- I Kungsbacka finns attraktiva bostäder för olika behov, generationer och livsstilar.
- Kungsbacka har välkomnande och trygga miljöer.
- I Kungsbacka finns mötesplatser för samvaro, rekreation, upplevelser och kreativa utbyten.
- I Kungsbacka är man trygg och får en god omsorg när man behöver stöd för att få livet att fungera

Kommunövergripande bedömning

■ Vi har nått målet

Sammanfattning av nämndens arbete med målet

I Kungsbacka finns attraktiva bostäder för olika behov, generationer och livsstilar. I Kungsbacka finns mötesplatser för samvaro, rekreation, upplevelser och kreativa utbyten.

Byggnadsnämnden och nämnden för Miljö & Hälsoskydd har bidragit till målet utifrån samtliga fokusområden. Utifrån Byggnadsnämndens ansvar för beslut som är kopplade till plan- och bygglagen (2010:900) i frågor om förhandsbesked, bygglov och remisshantering bidrar nämnden aktivt till att det ska finnas "attraktiva bostäder med inspirerande byggnadsmiljö för olika behov, generationer och livsstilar" samt "mötesplatser för samvaro, rekreation, upplevelser och kreativa utbyten".

Kungsbacka har välkomnande och trygga miljöer

Under 2023 har vi förflyttat oss närmare målet och fokusområdet att Kungsbacka kommun ska ha välkomnande och trygga miljöer genom flera olika aktiviteter. Kungsbackas invånare och besökare märker detta bland annat genom att vi bidrar till en trygg krogmiljö genom vår tillsyn. Alkoholhandläggarna har en god dialog med krögarna och andra myndigheter med syfte att snabbt uppmärksamma brister och därmed främja en trygg krogmiljö.

Under 2023 har vi gjort följande insatser:

- Anordnat en utbildning "Ansvarsfull alkoholservice" för serveringspersonal. Syftet med utbildningen är att stärka serveringspersonalen i sin yrkesroll.
- Genomfört tre krögarträffar och en tobakshandlarträff där även miljö- och hälsoskyddsinspektör, näringslivsenheten, Räddningstjänsten och Polismyndigheten deltagit.
- Genomfört två samordnade tillsynsinsatser med Polismyndigheten. Vid första insatsen kontrollerades förekomsten av narkotika på stadens krogar. Kontrollerna visade att det fanns spår av narkotika på många av krogarna. För att följa upp resultatet arrangerade förvaltningen en krögarträff med de berörda samt en utbildning om narkotika på krogen.

Under 2023 har det utförts 70 tillsynsbesök på serveringsställen och 75 % av besöken var utan avvikelser. Verksamhetsutövarna har åtgärdat de brister som påpekats. Flertalet brister var mindre allvarliga men för tre verksamheter var det nödvändigt att fatta ett beslut om varning med anledning av bristande ordning och nykterhet samt två beslut om erinran.

Stor vikt har lagts kring förebyggande arbete och målsättningen är att det ska bli enklare för krögarna att följa lagar och regler vilket väntas ge färre avvikelser vid tillsynen. Den förväntade effekten av insatserna som beskrivs ovan är ökad kunskap hos krögarna och tobakshandlarna vilket bidrar till att skydda människor från skadeverkningar av alkohol och tobak.

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd fortsätter också det strategiska långsiktiga arbetet för att hantera förorenade områden i kommunen. Arbetet är en viktig del för att uppnå miljömålet "Giftfri miljö" där en nationell målsättning är att alla prioriterade förorenade områden ska vara åtgärdade till år 2050.

I Kungsbacka är man trygg och får en god omsorg när man behöver stöd för att få livet att fungera

Förvaltningen har initierat ett samarbete med förvaltningen för Teknik för att bli en certifierad blåljuskommun, vilket innebär att information om vägar och vägnamn kvalitetskontrolleras så att räddningstjänst, polis och ambulans enkelt kan hitta fram när det behövs.

3.1.1 Byggnadsnämnden och nämnden för Miljö & Hälsoskydd arbetar direkt mot KF-målet.

Beslutats av

Nämnd

Fokusområde

Kungsbacka har välkomnande och trygga miljöer

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
2023 är Kungsbacka kommun en certifierad blåljuskommun.	-	-	-		
Andel avvikelser vid tillsynsbesök hos verksamhetsutövare med serverings-tillstånd. Indikatorn redovisas genom en analys av uppföljning av hur avvikelserna åtgärdats av verksamhetsutövaren.	-	-	-	25	

3.2 En hållbar utveckling och en hälsosam miljö

Beslutats av

Kommunfullmäktige

Fokusområden

- Kungsbacka växer med en långsiktigt hållbar ekonomi.
- Kungsbacka ska verka för ett fossilfritt och cirkulärt samhälle som också skyddar och främjar biologisk mångfald.
- Kungsbacka ska verka för ett socialt hållbart samhälle.
- Unga i Kungsbacka mår bra såväl fysiskt som psykiskt.

Kommunövergripande bedömning

 Vi har nått målet

Sammanfattning av nämndens arbete med målet

Kungsbacka växer med långsiktigt hållbar ekonomi

Att analysera avgiftsnivåerna och följa upp dem i förhållande till nämndernas kostnader ingår i nämndernas löpande ekonomiuppföljning. Eftersom förvaltningen till cirka 60 procent finansieras av avgifter baserat på taxor är taxorna viktiga för att skapa förutsättningar för långsiktig hållbar ekonomi. Under perioden har kommunfullmäktige fattat beslut om uppdatering av flera av verksamhetens taxor. Utgångspunkten har varit att verksamheten ska ta betalt för det vi kan ta betalt för utifrån beräknad självkostnad och genomsnittliga handläggningstid, enligt kommunallagens grundprincip om självkostnad. På detta sätt bidrar nämnderna till att ta ansvar för en långsiktigt hållbar ekonomi för verksamheterna och kommunen som helhet.

Stort fokus i förvaltningens utvecklingsarbete ligger på att effektivisera handläggningen. Till exempel genom att

integrera e-tjänster med våra verksamhetssystem och att automatisera processer, vilket leder till snabbare handläggning när uppgifter registreras automatiskt. Under perioden har arbetet med innovation haft fortsatt stort fokus. Syftet är förutom att testa nya arbetssätt också att utveckla nya effektiva tjänster med kundens behov i centrum. Sammantaget är fokus i verksamhetsutvecklingen att våra resurser användas effektivare, vilket långsiktigt bidrar till en hållbar ekonomi.

Kungsbacka ska verka för ett fossilfritt och cirkulärt samhälle som också skyddar och främjar biologisk mångfald

Förvaltningens grunduppdrag är en viktig byggsten i kommunens totala samhällsplanering för att skapa ett socialt och ekonomiskt hållbart samhälle. Under 2023 har vi arbetat vidare med att tydliggöra vilka effekter förvaltningens arbete ger kopplat till hållbarhetsmålen. Vi har också genomfört utbildningsinsatser inom området för samtliga politiker och medarbetare.

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd prioriterar i sin beslutade behovsutredning miljötillsyn utifrån de nationella miljömålen, globala hållbarhetsmålen, åtgärder utifrån vattendirektivet samt den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken. Den nationella strategin är ett verktyg för Sveriges kommuner att uppnå en effektiv och likvärdig tillsyn. Tillsynen är ett viktigt styrmedel för att säkerställa syftet med miljöbalken och därmed främja en hållbar utveckling utifrån miljömålen.

Unga i Kungsbacka mår bra såväl fysiskt som psykiskt

Miljön inomhus och utomhus påverkar människors hälsa och detta ingår i nämndernas grunduppdrag. Byggnadsnämnden utgår från plan- och bygglagen som styr att byggnader ska vara tillgängliga och användbara för personer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga och att människor inte utsätts för skadliga luftföroreningar, kemiska ämnen, ljudnivåer, radonhalter eller andra oacceptabla hälso- eller säkerhetsrisker.

Miljö & Hälsoskydd har under året haft extra fokus på städning, inomhustemperatur och ljus i bland annat undervisningslokaler där unga människor vistas. Drygt 90 procent fick avvikelse bland skolorna och drygt 70 procent fick avvikelse bland förskolorna. De vanligast förekommande avvikelserna var inom städning. Miljö & Hälsoskydd har under året också genomfört tillsyn av rökfria miljöer vid förskolor och skolor, samt följt upp avvikelser från tidigare år inom bland annat buller. Denna tillsyn bidrar till att ungas hälsa främjas och att de miljöer unga vistas i är trygga.

3.2.1 Nämnderna ska genom sin myndighetsutövning och i sitt tillsynsarbete skapa förutsättningar för en hälsosam livsmiljö och verka för att Kungsbacka växer hållbart.

Beslutats av

Nämnd

Nämndens formulering

Nämnderna ska med stöd av bestämmelserna i sina speciallagstiftningar* verka för att utvecklingen av samhället sker med väl avvägd påverkan på miljön, samtidigt som hälsosamma livsförhållanden för människor skapas.

(*Miljöbalken, Plan- och Bygglagen, Livsmedel, - alkohol-, och tobakslagen.)

Fokusområde

Kungsbacka ska verka för ett fossilfritt och cirkulärt samhälle som också skyddar och främjar biologisk mångfald.

Nämndens bedömning

 Vi har nått målet

Kommentar på nämndmål

Att verka för en hälsosam livsmiljö och att Kungsbacka växer hållbart är en grund i förvaltningens

myndighetsutövning utifrån våra speciallagstiftningar. Eftersom detta är ett långsiktigt mål som påverkas av många samverkande faktorer behöver vi arbeta brett och långsiktigt. Det är svårt att mäta och märka effekter och nyttor på kort sikt. Exempel på aktiviteter som vi har gjort och som vi bedömer ger mest effekt på lång sikt är;

- Kunskapshöjande insatser om hållbarhet för politiker och tjänstepersoner.
- Startat upp arbetet med tillsyn över förorenade områden så att vi även i framtiden kan leva i en giftfri miljö.
- Arbetat med tillsyn av inomhusmiljön där barn och äldre ofta vistas så att den fortsätter att vara hälsosam.
- Arbetat med tillsyn inom Fjärås Bräcka vattenskyddsområde för att skydda vår dricksvattenförsörjningen.

Efter årets tillsyn av förorenade områden är vi i bra fas att klara målsättningen att riskklass 1 och 2 objekt ska vara åtgärdade senast 2025. Vi har utvecklat våra arbetssätt och startat upp 15 tillsynsärenden av prioriterade objekt samt gjort en ansvarsutredning.

I samband med tillsyn av undervisningslokaler, vård- och omsorgsboenden samt särskilda boenden har också uppföljning gjorts av tidigare avvikelser. Tidigare fokusområden har varit ljus, buller, ventilation och luftkvalitet beroende på verksamhet. Vår tillsyn har bidragit till att det har skapats en bättre ljudmiljö för barn och unga.

För att skydda vårt dricksvatten har tillsyn utförts inom primära grundvattenzonen för Fjärås Bräcka vattenskyddsområde. Det har uppmärksammats avvikelser inom främst hantering av kemikalier och läckage av näringsämnen.

Vi kommer att behöva fortsätta arbeta på bred front för att på lång sikt nå målet, något som förvaltningen gör inom ramen för sitt myndighetsuppdrag. Tillsynsarbetet planeras och följs upp alltmer utifrån globala målen. Samtliga tillsynsaktiviteter kopplade till målet har utförts under 2023.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
Antal avvikelser vid inventering av vattenskyddsområde utifrån beslutad tillsynsplan.	-	-	-	5	
Antal uppstartade tillsynsärenden av förorenade områden i riskklass 1 och 2 som ska vara åtgärdade senast år 2050.	-	-	-	15	3
Uppföljning av fokusområde i tillsynen av ljus, buller, ventilation och luftkvalitet i undervisningslokaler, vård- och omsorgsboenden samt särskilda boenden.	-	-	-	Uppnått	

3.2.2 Nämnderna ska verka för att miljö kvalitetsnormer för vatten följs.

Beslutats av

Nämnd

Nämndens formulering

Vid prövning, tillsyn och rådgivning ska hänsyn tas till åtgärdens påverkan på vattenförekomster och små vattendrag för att möjliggöra att miljö kvalitetsnormer för vatten kan uppnås.

Fokusområde

Kungsbacka ska verka för ett fossilfritt och cirkulärt samhälle som också skyddar och främjar biologisk mångfald.

Nämndens bedömning

 Vi har nått målet

Kommentar på nämndmål

Miljökvalitetsnormer för vatten innebär att sjöar, vattendrag och kustvatten ska nå god ekologisk och god kemisk ytvattenstatus medan grundvatten ska ha god kemisk grundvattenstatus och god kvantitativ status. Den aktuella statusen får inte försämrats i något avseende. Vid prövning och tillsyn ska hänsyn tas till åtgärdens påverkan på vattenförekomster och små vattendrag för att möjliggöra att miljökvalitetsnormer för vatten kan uppnås.

Vad gäller vattenförvaltning har kommunen genom införandet av EU:s vattendirektiv fått ett tydligare uppdrag att arbeta med att förbättra eller skydda vattenmiljön i våra sjöar, vattendrag, grundvatten och kustvatten. Inom kommunen har det startat en vattengrupp och dialog förs hur vi ska arbeta som en strategisk vattenförvaltning på bästa sätt.

Tillsyn av avloppsanläggningar är ett viktigt tillsynsområde för att minska påverkan på vattenförekomster. Tillsynen utgår från en riskklassning och berörda tillsynsobjekt finns med i tillsynsplanen.

Tillsyn av lantbrukare och hästhållare som ligger nära vattendrag har varit särskilt fokus under senaste åren. Under 2023 har tillsynsinsatser utförts inom tre avrinningsområden eftersom dessa vattendrag har en otillfredsställande ekologisk status. Tillsynen har utförts och avvikelser har uppmärksamats för drygt en tredje del. Avvikelseorna berör främst gödselhantering t ex upptrampande hagar och bristfällig lagring av gödsel.

Inventering har utförts inom en vattenförekomst med otillfredsställande ekologisk status. Vid inventeringen uppmärksammades två nya miljöpåverkande verksamheter, strandskydd- och nedskräpningsärenden samt förekomst av invasiva arter.

Sammanfattningsvis gör förvaltningen bedömningen att nämnderna genom ovan insatser under året har verkat för att miljökvalitetsnormer för vatten följs. Varje avvikelse som uppmärksammas och åtgärdas vid tillsyn bidrar till att på sikt förbättra den ekologiska statusen i våra vattendrag.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
Andel utförd tillsyn utifrån beslutad tillsynsplan inom en vattenförekomst.				100%	100%
Antal nya miljöpåverkande verksamheter som hittas i inventering av en utvald vattenförekomst.	-	-	-	2	

3.3 Bästa företagsklimatet i Västsverige

Beslutats av

Kommunfullmäktige

Fokusområden

- Kommunen är en möjliggörare för entreprenörer och företagsamma människor.
- I Kungsbacka får vi nya arbetstillfällen och snabb etablering både för individer och företag genom samverkan mellan näringsliv och utbildning.

Kommunövergripande bedömning

 Vi har inte nått målet men är på rätt väg

Sammanfattning av nämndens arbete med målet

Se 3.3.1

3.3.1 Nämnderna ska hålla hög kvalitet på service och myndighetsutövning och bidra till att företagare i Kungsbacka är nöjdare.

Beslutats av

Nämnd

Fokusområde

Kommunen är en möjliggörare för entreprenörer och företagsamma människor.

Nämndens bedömning

■ Vi har inte nått målet men är på rätt väg

Kommentar på nämndmål

Förvaltningen har haft fortsatt stort fokus på det kommungemensamma initiativet "Lätt & Rätt". Syftet med arbetet är att få nöjdare kunder med målet att ha Västsveriges bästa företagsklimat. Under året har förvaltningen som helhet flyttat oss närmare målet, även om vissa indikatorer just nu visar annat (se tabell nedan). Våra kunder upplever bland annat att vi har blivit bättre på att kommunicera med dem på ett tydligt och trevligt sätt, samt att den upplevda handläggningstiden inom många områden är kort. Under året har vi bland annat haft fokus på att:

- Utveckla hur vi bedriver tillsyn på hästgårdar utifrån deras önskemål. Denna bransch har tidigare gett låga betyg på kundnöjdhet
- Praktiserat hos företag för att få mer förståelse för varandras processer. Dialog och förståelse är en nyckelfaktor för att öka kundnöjdheten
- Fortsatt arbetet med bättre självservice, bland annat genom att utveckla våra digitala tjänster och hur vi utför tillsyn.

Vi behöver fortsätta att utveckla vår kommunikation och vår förmåga att ge råd och vägledning. Detta, tillsammans med korta handläggningstider, är enligt vår analys nyckelfaktorer för att få nöjdare kunder.

NKI-resultaten per 31 december visar på en viss minskning på totalen. NKI, Nöjd Kund Index, är resultatet av "Insikt" en servicemätning av kommunens myndighetsutövning som genomförs i samarbete med Sveriges Kommuner och regioner, SKR. Utfallet för perioden visar på en ökning inom myndighetsområdena bygg och livsmedel och en minskning för miljö och servering. För bygglov ser ökningen för året ut att bli rekordstor med en förflyttning hittills från index 45 föregående år till index 67 per 31 december. Det är viktigt att komma ihåg att resultatet per 31 december inte är helårsresultatet utan gäller de tre första kvartalen. Helårsresultatet publiceras först i april 2024.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
NKI totalt värde, Nöjd-Kund-Index, bygglov	40	42	45	67	62
NKI totalt värde, Nöjd-Kund-Index, miljöskydd	65	65	69	65	72
NKI totalt värde, Nöjd-Kund-Index, livsmedel	72	75	76	77	78
NKI totalt värde, Nöjd-Kund-Index, servering	72	81	87	66	84
Handläggningstid bygglov företagsärenden (tid från komplett ansökan till beslut), 8 veckor			4	4	8

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
Andel nybyggnadskartor som levereras inom 15 dagar				20%	50%

NKI-värden i denna tabell gäller endast företagskunder. Resultatet per 31 december är inte helårsresultatet utan gäller de tre första kvartalen. Helårsresultatet publiceras först i april 2024.

3.4 I Kungsbacka utvecklas vi hela livet

Beslutats av

Kommunfullmäktige

Fokusområden

- Barn och ungdomar utvecklas för att nå sin fulla kapacitet och god självkänsla.
- I Kungsbacka stärks individens och familjens egen förmåga att ta hand om sitt liv.

Kommunövergripande bedömning

■ Vi har nått målet

Sammanfattning av nämndens arbete med målet

Se 3.4.1

3.4.1 Nämnderna ska underlätta steget in i arbetslivet.

Beslutats av

Nämnd

Fokusområde

Barn och ungdomar utvecklas för att nå sin fulla kapacitet och god självkänsla.

Nämndens bedömning

■ Vi har nått målet

Kommentar på nämndmål

Att ta emot praktikanter, PRAO-elever och universitetsstudenter är ett effektivt sätt att marknadsföra kommunen, förvaltningen och våra yrken samtidigt som vi bäddar för en framtida god kompetensförsörjning. Vid ett flertal tillfällen har de personer som har gjort praktik stannat kvar på förvaltningen i en anställning. En annan positiv effekt av att erbjuda olika typer av praktikplatser är att det innebär en kompetenshöjning hos de medarbetare som är handledare.

Förvaltningen har under året haft fyra praktikanter från yrkeshögskolor på så kallad LIA-praktik (Lärande i arbetslivet). Förvaltningen har även praktikanter utifrån arbetsmarknadspolitisk åtgärd samt en student på förvaltningen som har skrivit sitt examensarbete under andra kvartalet om förorenade byggnader.

Kontakt är tagen med bland annat Göteborgs Universitet och Högskolan i Halmstad och en dialog förs om att upplåta plats för examensarbete och praktik på förvaltningen under hösten 2023 samt vårterminen 2024.

Under våren erbjöd vi plats för sju prao-elever varav fem platser blev fyllda. Under hösten tog vi emot ytterligare sex platser.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
Antal mottagna PRAO-elever från högstadiet.		6	11	11	10

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
Antal mottagna studenter från yrkeshögskola och universitet för praktik		3	2	4	2
Antal mottagna övriga praktikanter		0	2	3	3
Antal uppsatsarbeten där Bygg- och miljöförvaltningen medverkat		0	2	2	2

3.5 Ett medskapande samhälle och öppen attityd

Beslutats av

Kommunfullmäktige

Fokusområden

- I Kungsbacka skapar vi förutsättningar för invånare, kunder och företag att vara medskapande i att utforma det goda livet.
- Invånare, företag och besökare känner sig alltid välkomna, sedda och korrekt bemötta i kontakt med kommunen.
- Digitaliseringen gör att vi hittar smartare tjänster och effektivare arbetsätt.
- Kungsbacka kommun är en attraktiv arbetsgivare med modiga och medskapande medarbetare och ledare.

Kommunövergripande bedömning

 Vi har nått målet

Sammanfattning av nämndens arbete med målet

I Kungsbacka skapar vi förutsättningar för invånare, kunder och företag att vara medskapande i att utforma det goda livet

Inom ramen för de innovationssprintar som genomförts har invånare och företag varit medskapande i att utveckla våra arbetsätt och tekniska lösningar. Med detta arbetsätt ser vi att våra kunder upplever tjänsterna som mer relevanta, tillförlitliga och mer anpassade efter deras behov.

Invånare, företag och besökare känner sig alltid välkomna, sedda och korrekt bemötta i kontakt med kommunen

Bygg- och miljöförvaltningen har stort fokus på det kommungemensamma initiativet "Lätt & Rätt". Syftet med arbetet är att få nöjdare kunder som kommer leda till Västsveriges bästa företagsklimat. Lätt & Rätt har bidragit till ett förhållningssätt som allt mer blivit en naturlig del i vår myndighetsutövning.

Under våren 2023 har medarbetare från bygglovsenheten praktiserat på företag som söker bygglov. Huvudsyftet har varit att öka den ömsesidiga förståelsen för respektive parts förutsättningar och roller i processerna. Enheten har fått mycket positiv feedback från företagen.

Digitaliseringen gör att vi hittar smartare tjänster och effektivare arbetsätt

I enlighet med vår målbild så strävar vi efter att utveckla våra verksamheter med hjälp av olika digitala lösningar. Genom att successivt automatisera arbetsmoment och ge invånare och företag tillgång till självservice kan vi korta handläggningstiderna och ta snabbare beslut.

Under året har vi genomfört tre så kallade innovationssprintar i samarbete med Kommunledningskontoret.

På bygglovsenheten har syftet med innovationssprinten varit att utveckla processen för att få in mer kompletta handlingar. Effekterna av insatserna har främst lett till en ökad förståelse för våra kunders behov och beteende, vilket har gjort att vi har kunnat genomföra mindre ändringar i våra arbetsätt och i ansökningsprocessen. Vi ser att kundnöjdheten har ökat inom bygglovsverksamheten bland annat genom ett ökat NKI. Vi har fått beviljat

medel från Vinnova för att utforska och implementera en AI-lösning för bygglovsansökningar. Arbetet startades upp i november.

Inom Miljö & Hälsoskydd har innovationssprintarna fokuserat på att utveckla den digitala tillsynen och att skala upp en tidigare innovationssprint inom självservice till fler branscher. Vi ser att initiativet har möjliggjort att införa självservice där kunden själv kan lämna uppgifter om sin verksamhet digitalt. Genom självservice har kunden fått större valmöjligheter och snabbare hantering av sitt ärende.

Läs mer under avsnitten 3.5.2 och 4.1.

Kungsbacka kommun är en attraktiv arbetsgivare med modiga och medskapande medarbetare och ledare

Den kommungemensamma satsningen "Utvecklande Medarbetarskap", har fortsatt under 2023 och har bidragit till att alla medarbetare fått en gemensam grund för fortsatt dialog om förhållningssätt till arbetsuppgifter, arbetsgivare och kollegor. Under våren har implementeringen av det utvecklande medarbetarskapet fortsatt i syfte att det ska vara det naturliga förhållningssättet i alla våra enheter.

Stort fokus läggs på arbetsmiljöfrågor och insatser som främjar en god arbetsmiljö för våra medarbetare. Under perioden har en inspirationsföreläsning om självledarskap och arbetsglädje genomförts för all personal. Den satsning som påbörjades 2022 om chefers arbetsmiljö har också fortsatt under 2023. Orsaken till satsningen är att vi ser att chefers arbetsmiljö har en stor påverkan på medarbetarnas arbetsmiljö.

Läs mer under avsnittet 3.5.1

3.5.1 Nämnderna har en god arbetsmiljö och ett utvecklande ledar- och medarbetarskap.

Beslutats av

Nämnd

Nämndens formulering

Nämnderna har en arbetsmiljö som bidrar till trivsel, samarbete, utveckling och effektivitet. Vi erbjuder en trygg och säker arbetsplats med hälsofokus och ett systematiskt arbetsmiljöarbete med hög kvalitet.

Fokusområde

Kungsbacka kommun är en attraktiv arbetsgivare med modiga och medskapande medarbetare och ledare.

Nämndens bedömning

 Vi har nått målet

Kommentar på nämndmål

Den kommungemensamma satsningen "Utvecklande Medarbetarskap", har fortsatt under 2023 och har bidragit till att alla medarbetare fått en gemensam grund för fortsatt dialog om förhållningssätt till arbetsuppgifter, arbetsgivare och kollegor. Utvecklande medarbetarskap är baserat på tillit, engagemang, förtroende samt var och ens personliga ansvar. Det är positivt för både medarbetare och organisationen i stort då ett utvecklande medarbetarskap i team, främjar motivation, ökad arbetsglädje och ökat engagemang men också ökat välmående på jobbet och personlig utveckling. Under året har implementeringen av det utvecklande medarbetarskapet fortsatt i syfte att det ska vara det naturliga förhållningssättet i alla våra enheter.

Stort fokus läggs på arbetsmiljöfrågor och insatser som främjar en god arbetsmiljö för våra medarbetare. Under en gemensam förvaltningsdag i maj hade vi bland annat två teman med fokus på arbetsmiljö och trivsel. Dels hölls en genomgång av självledarskap och dels en inspirationsföreläsning om arbetsglädje. Alla medarbetare fick dessutom möjlighet att lämna in förbättringsförslag och medskick till ledningsgruppen vilka vi har arbetat vidare med under hösten.

Chefers arbetsmiljö har stor påverkan på hur medarbetarnas arbetsmiljö är. Därför har förvaltningen genomfört en insats kring chefers arbetsmiljö kopplat till Utvecklande Ledarskap (UL). Insatsen påbörjades under våren

2022 genom kunskapshöjning inom effektivt ledarskap, vilket vi har fortsatt att fördjupa oss i under hösten.

För att ha ett ständigt lärande inom förvaltningen ges alla medarbetare möjlighet att skugga en kollega från en annan enhet för att lära, inspireras och motiveras av varandra. Det bidrar även till att vi lär känna varandra inom förvaltningen och minskar gränserna mellan avdelningarna.

Årets mätning av Hållbart medarbetarengagemang (HME) visar samma resultat på helheten som förra årets mätning.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
Andel medarbetare som utbildats i Utvecklande medarbetarskap (UM).	-	-	85%	95%	

3.5.2 Nämnderna ska med innovationskraft och hög grad av digitalisering möjliggöra en enklare vardag för invånare och företag.

Beslutats av

Nämnd

Nämndens formulering

Nämnderna ska möta kundernas förväntningar på service genom att utveckla relevanta tjänster som möjliggör en högre grad av självservice för kunden. Med ett framsynt och kommunikativt arbetssätt, nya tekniska lösningar och smarta tjänster ger förvaltningen kunderna en snabbare och bättre service. Nämndens förhållningssätt underlättar och effektiviserar arbetet för medarbetarna.

Fokusområde

Digitaliseringen gör att vi hittar smartare tjänster och effektivare arbetssätt.

Nämndens bedömning

 Vi har nått målet

Kommentar på nämndmål

I enlighet med vår målbild så strävar vi efter att utveckla våra verksamheter med hjälp av olika digitala lösningar. Genom att successivt automatisera arbetsmoment och ge invånare och företag tillgång till självservice kan vi korta handläggningstiderna och ta snabbare beslut.

Under året har vi genomfört innovationssprintar för att utveckla våra tjänster och för att öka självservicegraden i den mån det har varit möjligt. Genom innovationssprintarna har vi förbättrat processen och möjliggjort för våra kunder att få snabbare beslut vilket innebär att vi kan lägga mer av våra resurser på utveckling och rådgivning. En ledstjärna i arbetet är att våra kunder och företag ska uppleva att de får ut så mycket nytta och hjälp som möjligt av vår prövning och tillsyn. Vi ser här att våra kunder upplever tjänsterna som mer relevanta, tillförlitliga och mer anpassade efter deras behov.

Läs mer om innovationsarbete i avsnittet om innovationsdirektivet.

Under året har vi även fortsatt utveckla våra e-tjänster. Det har resulterat i en högre nyttjandegrad samt snabbare och bättre service för våra invånare och företag.

I början på året beslutade förvaltningen om en projektportfölj om fyra prioriterade utvecklingsområden inom digitalisering och innovation. Alla initiativ är uppstartade under året. Några exempel är följande: Införande av e-arkiv pågår där invånare och företag själva ska kunna ta del av allmänna handlingar, vilket ökar tillgänglighet och servicegrad. Digitalisering av detaljplaner som ska möjliggöra att vi kan ställa om till nya arbetssätt och skapa innovativa lösningar för våra invånare och företag samt skapa en hållbar digital samhällsbyggnadsprocess.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
Nyttjandegrad e-tjänst "Söka bygglov för att bygga nytt"	48%	59%	75%	75%	70%
Öka nyttjandegrad av e-tjänst "Anmäla installation av värmepumpsanläggning"	-	39%	59%	61%	
Handläggningstid prövning registrering av livsmedelsanläggning - från komplett anmälan till beslut - (analog ansökan), 5 arbetsdagar.	-	-	-	3	
NKI totalt värde, Nöjd-Kund-Index, bygglov	37	41	47	57	
NKI totalt värde, Nöjd-Kund-Index, miljöskydd	65	62	68	64	
NKI totalt värde, Nöjd-Kund-Index, livsmedel	72	75	76	77	
NKI totalt värde, Nöjd-Kund-Index, servering	72	81	87	65	

NKI-värden här gäller både företag och privatpersoner. Utfall 2023 gäller de tre första kvartalen. Helårsutfallet publiceras först i april 2024.

4 Uppföljning direktiv

4.1 Direktiv - Innovation och omställning till nya arbetssätt

Beslutats av

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktiges formulering

Kungsbacka kommun står inför stora utmaningar kommande decennier. Bland annat handlar det om hur välfärden ska bevaras trots kostnadsökningar och kompetensbrist, men också om klimatanpassning och omställning av energi- och transportsystem. Innovationskraften och förmågan att nyttja nya tekniska lösningar är avgörande för möjligheten att lösa åtskilliga samhällsutmaningar, för att fortsatt vara relevant och möta förväntningar från invånare och företagare. För att bygga förmåga till innovationsarbete och digital transformation krävs nya kompetenser och arbetssätt, men också en kultur som tillåter experimenterande och risktagande. Vi behöver utmana nuvarande arbetssätt och testa saker som vi aldrig testat förut, fast vi kommer misslyckas många gånger innan vi träffar rätt. Nämnderna och kommunstyrelsen får i uppdrag att öka tempot i att bygga kultur och förmåga och skapa tekniska förutsättningar för verksamhetsutveckling genom digitalisering genom:

- Kompetensutveckling och förstärkning med nya kompetenser
- Utveckling och spridning av nya arbetssätt
- Bygga en kultur som inspirerar och tillåter experimenterande och testande, utforskande och medskapande
- Möjlighet att genomföra fler utvecklingsinitiativ
- Skapa ändamålsenliga tekniska förutsättningar

Kommentar

Förvaltningen har under året arbetat aktivt med att bygga upp och skapa en systematik i vårt innovations- och digitaliseringsarbete. Bland annat har vi tagit fram en *målbild* med förankring i kommunens övergripande målbild för innovation och kopplat den till en förvaltningsgemensam *innovations- och utvecklingsportfölj*. Resultatet är en tydligare ledning och styrning där våra målgruppers behov är i centrum och att vi har fått en bättre förutsättning för att hantera våra resurser på både kort och lång sikt. Det resultat som vi strävar efter att uppnå framöver är att mäta resultaten utifrån de effekter som vi vill uppnå med vårt innovationsarbete.

Vidare har vi genomfört tre *innovationsinitiativ*, påbörjat två projekt som är en förutsättning för vidare innovationsarbete och även startat upp ett fjärde innovationsinitiativ som har resulterat i ett projekt där vi ska utveckla bygglovsprocessen med hjälp av en AI-lösning. Vi har använt oss av tjänstedesignsmetodiken och genomfört *innovationssprintar* där medarbetare, chefer och målgrupper har varit involverade. Vi ser att det har stärkt vår förmåga att hitta nya arbetssätt för att forma och göra om våra tjänster så att det blir mer värdeskapande för våra målgrupper. Nästa steg blir att hitta en mer *systematik* i att testa våra prototyper mot vår målgrupp och kunna prioritera om i våra initiativ när behoven förändras.

Vi har även omvandlat och tillsatt en ny tjänst i form av en *innovationsledare* som driver, leder och skapar förutsättningar för att implementera innovationsarbetet som en naturlig del i vår förvaltning. Det har stärkt våra förutsättningar att kunna planera och driva innovationsarbetet på en mer systematisk och strategisk nivå men också att öka förmågan att genomföra initiativ i praktiken. Nästa steg är att implementera ett innovationsledningssystem där innovationsledaren blir en viktig resurs i arbetet.

Vidare så har vi utbildat chefer och verksamhetsutvecklare i att arbeta med *effekthemtagning* kopplat till våra innovations- och utvecklingsportföljer och att stärka vår förmåga att identifiera vilka effekter vi vill uppnå.

Nedan följer konkreta aktiviteter som vi har arbetat med för att skapa förståelse och kunskap och främja en kultur för innovation i våra verksamheter.

Innovationssprintar

Vi har genomfört två sprintar på Miljö- och hälsoskydd och en på Bygglovsavdelningen. Samtliga medarbetare har fått ta del av vad en innovationssprint är och de har även fått ta del av resultaten av sprintarna kopplat till deras verksamheter. Vissa grupper har även fått provat på att testa prototyperna som vi har tagit fram gentemot målgruppen och de medarbetare som har varit involverade i innovationsarbetet har även fått stöd i hur de kan arbeta vidare med resultatet från innovationssprintarna.

Förändringsledning

Vi har haft en gemensam utbildningsdag för hela förvaltningen då vi pratade om förändringsledning kopplat till innovation. Förvaltningens Hr-specialist och innovationsledare har gått en utbildning i förändringsledning och som i sin tur utbildat förvaltningens chefer och processledare.

Målstyrt och målsökande

Utbildning för samtliga medarbetare och politiker om hur vi kan arbeta utifrån konceptet kryssningar och expeditioner (målsökande och målstyrt arbete).

Målbild

Vi har skapat en målbild där förvaltningens medarbetare har varit delaktiga och där vi har fått prova på att använda tjänstedesigns metodik kopplat till innovationsarbetet.

Nätverk för kommuner för att leda och organisera innovationsarbetet

Chefer och innovationsledare har varit aktiva i ett nätverk där fokus har varit att få kunskap både teoretiskt och praktiskt i innovationsledning. Förvaltningens innovationsledare har deltagit i ett träningsläger för innovationsledare.

Effekthemtagning

Utvecklare, innovationsledare och systemförvaltare samt chefer har fått utbildning i effekthemtagning.

AI

Systemförvaltare och chefer har gått utbildning i hur AI kan utveckla verksamheten och skapa nya möjligheter i att skapa värde för våra målgrupper. AI har varit ett aktuellt ämne under året och förvaltningen har även fått medel från Vinnova för att driva ett projekt att införa en AI lösning inom bygglovsprocessen.

Digitalisering

Systemförvaltare och utvecklare har under året deltagit i olika nätverk och utbildningar för att stärka kunskaperna inom området. Förvaltningen har även utsedda medarbetare, så kallade ninjor, som har erbjudit utbildningsinsatser för att stärka den digitala förmågan hos förvaltningens medarbetare. Vidare så har systemförvaltare och utvecklare haft träffar i kompetenshöjande syfte med leverantören av verksamhetssystem och nätverkande med andra kommuner. Delar av förvaltningen har även gått en grundläggande utbildning i digitalisering baserad på material från SKR.

Byggnadsnämnden och nämnden för Miljö & Hälsoskydd är även utsedda pilotnämnder i framtagandet av en prototyp av en ny styrmodell, som ska redovisas senast den 30 april 2024. Arbetet är målsökande och blir ett ytterligare innovationsinitiativ för förvaltningen under våren 2024.

Indikatorer	Utfall 2023
Status direktiv: Andel innovationsprojekt som drivits under året	6
Status direktiv: Andel av bruttokostnaden som avsätts för verksamhetsutveckling och innovation	6

4.1.1 Kompetensutveckling och förstärkning med nya kompetenser

Under året har vi aktivt arbetat med att öka kompetensen kring innovation och digitalisering. Vi har bland annat genomfört utbildningsinsatser i förändringsledning, i metoder inom tjänstedesign, att leda i målsökande processer och i att skapa flexibla arbetssätt.

Vi har haft utbildningsinsatser för ledningsgruppen, chefer och politiker i att leda målsökande och målstyrt och i agila processer. Vidare har vi med hjälp av metoder inom tjänstedesignsmetodik arbetat fram en målbild för förvaltningen där samtliga medarbetarna har varit involverade i processen och vi har påbörjat att utbilda ledning och chefer i att förstå grunderna och se möjligheten med nya tekniker såsom AI.

Vi har haft innovation som ett prioriterat tema i ledningsgruppens agenda och vi har tydligt resurssatt medel till innovationsutveckling och digitaliseringsarbete. Vidare har vi arbetat aktivt med att kommunicera och följa upp vår utvecklings- och innovationsportfölj både inom och utom organisationen och vi har skapat ett forum för att planera och följa upp arbetet.

Vidare har vi omvandlat en tjänst och inrättat en ny tjänst i form av en innovationsledare på 100% som har i sitt uppdrag att leda, styra och driva förvaltningens innovationsarbete. Vi ser att Innovationsledaren är en viktig resurs för att vi ska kunna driva och implementera innovationsarbetet i organisationen och för att skapa en systematik som håller över tid.

Vid två tillfällen har förvaltningens så kallade ninjorna haft utbildningstillfällen för förvaltningen. Medarbetare på förvaltningen har fått möjlighet att komma med sina frågor kopplat till digitalisering. Tillfällena har varit mycket uppskattade och ninjorna har även drivit en digital kanal som heter "Ninja-supporten" på förvaltningen.

Under året så har vi bland annat avsatt resurser i form av två utvecklingsledare, fyra handläggare och chefer till att arbeta med de innovationssprintar som vi har genomfört både i för-, under och efterarbetet.

4.1.2 Utveckling och spridning av nya arbetssätt

Startade och genomförda innovationsinitiativ

Vi har som tidigare nämnt genomfört tre innovationssprintar under 2023 och påbörjat två projekt som är en förutsättning för vidare innovationsarbete. Dessutom har vi påbörjat ett större projekt finansierat av Vinnova (Sveriges innovationsmyndighet) för att utforska AI som ett stöd för att granska bygglovsritningar. Projektet grundar sig på ett behov vi identifierat i tidigare innovationssprint och sker i samarbete med både interna och externa partners. I samtliga initiativ har vi involverat våra målgrupper genom intervjuer och dialoger.

Vi har även startat upp ett nätverk med andra miljö- och hälsoskydds verksamheter för att tillsammans kunna utveckla och skapa nya digitala möjligheter inom våra olika processer.

Spridning av arbetssätt

Projektet har spridits främst genom presentationer och diskussioner på förvaltnings-, utvecklingschefsmöten och verksamhetsmöten. Vi har även deltagit på kommunens ledardag och berättat om arbetet med våra innovationssprintar. Dessutom sprider vi aktivt insikter och lärande i dialoger med andra kommuner. I projektet att utveckla en AI lösning för bygglovsprocessen bidrar vi till ett lärande för hela kommunen i att påbörja användningen och bygga upp förutsättningar för att kunna använda den tekniken kommunövergripande.

4.1.3 Bygga en kultur som...

Ledningens arbete

Vi har under året arbetat aktivt med att bygga upp och skapa en kultur som ska främja innovations- och digitaliseringsarbetet på förvaltningen. Bland annat har vi tagit fram en *målbild* med förankring i kommunens övergripande målbild för innovation och kopplat den till vår *innovations- och utvecklingsportfölj*. Resultatet är en tydligare ledning och styrning där vår målgrupps behov är i centrum och att vi har fått en bättre förutsättning för att hantera våra resurser på både kort och lång sikt.

Förvaltningsledningen har även arbetat aktivt med att definiera och kommunicera varför innovation är viktigt för att vi ska klara framtidens utmaningar. Vi har utbildat samtliga chefer i förändringsledning och hela förvaltningen har utbildats inom innovation, tjänstedesigns metodik och har haft möjlighet att delta i digitaliseringsutbildningar via SKR:s utbildningsprogram, ADDA.

UL, UM och arbetsplatskulturen

Förutsättning för en kultur som främjar innovation är psykologisk trygghet och tillit. Under året har vi börjat arbeta med utvecklande medarbetarskap som är en viktig byggsten i en kultur som tillåter risktagande och som har fokus på eget ansvar och delaktighet. Alla enheter har på olika sätt arbetat med det utvecklande medarbetarskapet tillsammans. Bland annat har några enheter arbetat tillsammans med ett spel i medarbetarskap som öppnar för dialog kring hur vi bäst förhåller oss till olika situationer och till vårt uppdrag. Även alla chefer i förvaltningen har arbetat med spelet. Det utvecklande medarbetarskapet är ett långsiktigt arbete som kommer fortsätta kommande år och som tillsammans med ett utvecklande ledarskap samt vår arbetsplatskultur skapar förutsättningar för en kultur som främjar innovation.

Aktiviteter

På samtliga planeringsdagar har vi haft innovation som tema. Där har vi bland annat pratat om kommunens målbild kopplat till innovation, innovationsdirektivet och skillnaden mellan att arbeta målsökande och målstyrt och varför det är viktigt. Dessutom har vi genomfört diskussioner om var vi ser oss själva om fem och tio år och vad respektive medarbetare behöver göra för att vara en del i den omställningsresan.

Vi har också genomfört ett flertal utbildningsinsatser för medarbetarna där fokus har varit att bygga en kultur och skapa en förståelse för vikten av att arbeta med innovation och metodiken kopplat till att arbeta målsökande och att medskapa i utvecklingen med våra kunder.

Innovationssprintar

Vi har genomfört två sprintar på Miljö- och hälsoskydd och en på Bygglovsavdelningen. Samtliga medarbetare har fått ta del av vad en innovationssprint är och de har även fått ta del av resultaten av sprintarna kopplat till deras verksamheter. Vissa grupper har även fått prova på att testa prototyperna som vi har tagit fram gentemot målgruppen och de medarbetare som har varit involverade i innovationsarbetet har även fått stöd i hur de kan arbeta vidare med resultatet från innovationssprintarna. Metodiken att verksamhetsutveckla med hjälp av innovationssprintar har blivit en naturlig del i vårt innovations- och utvecklingsarbete.

Syftet med dessa aktiviteter har varit att dels informera om den förändring vi står inför men även att lyfta vad ett målsökande arbetssätt innebär. Till exempel att vi fokuserar på testande och lärande och att inte alla innovationsinitiativ kommer leda hela vägen till implementerad lösning. Vi ser förståelsen för detta som en viktig del i att skapa en innovationskultur där medarbetare och chefer är trygga att prova nytt och lära sig längs vägen.

4.1.4 Möjlighet att genomföra fler utvecklingsinitiativ

Förvaltningen har anställt en innovationsledare för att skapa en systematik i innovationsarbetet. Vi har omvandlat och tillsatt en ny tjänst i form av en innovationsledare som driver, leder och skapar förutsättningar för att implementera innovationsarbetet som en naturlig del i vår förvaltning. Det har stärkt våra förutsättningar att kunna planera och driva innovationsarbetet på en mer systematisk och strategisk nivå men också att öka förmågan att genomföra initiativ i praktiken. Nästa steg är att implementera ett innovationsledningssystem där innovationsledaren blir en viktig resurs i arbetet.

Vi har upprättat en innovations- och utvecklingsportfölj för att kunna samla in, prioritera resurser och följa upp våra pågående innovationsinitiativ. Vi ser att portföljen är viktig för att vi ska driva initiativ som tar oss mot vår målbild och som skapar tjänster som upplevs som relevanta för våra målgrupper. Vidare ser vi att det skapar förutsättningar för att vi ska klara att ställa om mot en mer automatiserad verksamhet och för att vi ska kunna leverera 125% välfärd med 75% resurser.

Vi har även resurssatt innovations-, digitaliserings och utvecklingsarbetet i kommande års budget och kopplat,

vilket är kopplat till våra två portföljer och motsvarar cirka 12 % av vår totala budget. Vi har även avsatt centrala medel i förvaltningen för att kunna använda till möjliga innovations-, digitaliserings och utvecklingsarbeten som kan uppkomma under året vid behov.

4.1.5 Skapa ändamålsenliga tekniska förutsättningar

Vi har infört digitaliserade checklistor med integrering i ett av våra ärendehanteringssystem som leder till färdiga inspektionsrapporter, vilket har minskat handläggningstiden med cirka en timma. Den digitaliserade checklistan finns tillgänglig i en surfplatta via en intern e-tjänst som inspektören fyller i ute på plats. När inspektionen är färdig, skickas checklistan till våra registratorer som registrerar rapporten och när handläggaren kommer tillbaka till kontoret är inspektionsrapport klar. Vi ser att det har skapat värde för både vår målgrupp i form av effektivare handläggning och att vi frigör tid från handläggare som vi kan fördela om till utvecklings- och innovationsarbete. Vi har även med hjälp av digitalisering och innovationsarbete skapat fler självservice-tjänster, vilket har skapat mervärde för vår målgrupp och frigjort tid hos våra handläggare.

Vinnovafinansierat AI-projekt för att granska bygglovsritningar. Förvaltningen har under året fått beviljat medel från Vinnova för att driva ett projekt att införa en AI lösning inom bygglovsprocessen. I november startade vi upp projektet med syftet att lära oss mer om AI och dess möjligheter och att utforska om AI kan hjälpa sökande att skicka kompletta handlingar när de ansöker om bygglov. Utlysningen fokuserar på organisatoriskt lärande och för förvaltningen kommer vi öka lärande i hur AI kan hjälpa oss att ställa om och utveckla våra processer framåt.

4.2 Direktiv OVK-tillsyn

Beslutats av

Nämnd

Nämndens formulering

Byggnadsnämnden ska arbeta aktivt med OVK-tillsyn*.(*OVK= obligatorisk funktionskontroll av ventilationssystem i byggnader.)

Fokusområde

I Kungsbacka finns attraktiva bostäder för olika behov, generationer och livsstilar.

Kommentar

Bygglovsenheten har under 2023 fortsatt arbetet med att bygga upp en systematik för att kunna arbeta med proaktiv tillsyn av ventilationssystem (OVK). Under året har fokus varit att automatisera processer för att underlätta framtida handläggning av OVK-ärenden, samt att utveckla en e-tjänst för smidig inlämning av OVK-protokoll.

Utöver digitaliseringsarbetet har samarbetsmöten ägt rum med två fastighetsbolag och serviceförvaltningen. Syftet var dels att skapa relationer inför kommande tillsynsarbete, dels att ta reda på vilka ventilationssystem som fortfarande är aktiva. Samarbetsmöten med fastighetsbolag har fortlöp under hösten 2023.

Under året är uppbyggnaden av systematik inom OVK klar och det kommer ingå i den löpande tillsynen från 2024.

4.3 Direktiv handläggningstid förhandsbesked

Beslutats av

Nämnd

Nämndens formulering

Byggnadsnämnden ska ha en handläggningstid för förhandsbesked om max den lagstadgade tiden 20 veckor (10+10 veckor).

Fokusområde

I Kungsbacka finns attraktiva bostäder för olika behov, generationer och livsstilar.

Kommentar

Till och med november 2023 är medianhandläggningstiden för förhandsbesked 18,7 veckor. Historiskt sett är det en relativt kort handläggningstid för förhandsbesked. Den korta handläggningstiden beror dels på att färre förhandsbesked har kommit in för handläggning än tidigare år, dels på effektiviseringar i arbetsprocessen.

Byggnadsnämnden har därmed uppnått direktivet.

5 Verksamhetsmätt

5.1 Analys verksamhetsmätt

5.2 Prestationsmätt

Namn	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023
 Handläggningstid prövning värmepump- från komplett ansökan/anmälan till beslut. 14 arbetsdagar	-	-	16	21	14
 Handläggningstid prövning registrering av livsmedelsanläggning - från komplett anmälan till beslut - (analog ansökan), 5 arbetsdagar.	-	-	-	10	3
 Handläggningstid från ärende komplett till beslut för bygglov, en- och tvåbostadshus, veckor median	10	13	16	7	4
 Nybyggnadskartor	233	262	240	151	127
 Husutstakningar	259	257	298	318	216
 Lägeskontroller	113	110	124	182	136
 Handläggningstid från ärende komplett till beslut, bygglov privatpersoner (veckor median)	-	-	8	4	4
 Handläggningstid från ärende komplett till beslut, bygglov företag (veckor median)	-	-	8	4	4
 Ärendebalans - alla ärenden	-	-	100%	113%	102%

5.3 Effektmätt

Namn	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023
 Antal påbörjade bostäder (beviljade bygglov) - en- och tvåbostadshus	181	149	215	199	120
 Antal påbörjade bostäder (beviljade bygglov) - lägenheter i flerbostadshus	144	168	82	649	45
 Andel levererade nybyggnadskartor inom 15 arbetsdagar (i procent)	-	-	30,7%	13,3%	27%
 Andel bygglovsärenden som klarar lagstadgad handläggningstid (10 veckor)	-	-	58%	78%	90%

Namn	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023
 Andel rätt vid överprövning - Av beslut tagna av Länsstyrelsen innevarande år (Plan- och bygglagen)	76%	63%	78%	67%	67%
 Antal färdigställda bostäder (beviljade slutbesked) - En- och tvåbostadshus	172	125	90	181	155
 Antal färdigställda bostäder (beviljade slutbesked) - lägenheter i flerbostadshus	253	123	260	182	164
 Andel rätt vid överprövning - Av beslut tagna av Länsstyrelsen innevarande år (Miljöbalken)	-	-	-	-	93%
 Andel rätt vid överprövning - Av beslut tagna av Länsstyrelsen innevarande år (Livsmedelslagen)	-	-	-	-	100%
 Andel rätt vid överprövning - Av beslut tagna av Länsstyrelsen innevarande år (Alkohollagen)	-	-	-	-	100%

6 Personal

6.1 Arbetsmiljö

Arbetsmiljöarbetet och de åtgärder som vidtas ska följas upp årligen. Syftet med uppföljningen är att säkerställa att planerade åtgärder genomförs och att de får önskad effekt/resultat. Om åtgärderna inte genomförts, eller inte gett önskat resultat, görs en utvärdering om behovet fortfarande finns, och utifrån det planeras nya åtgärder framåt.

Uppföljningen ska utgöra underlag för dialog i LSG, FSG och CSG inom ramen för skyddskommitténs uppdrag.

Uppdraget att följa upp arbetsmiljöarbetet är reglerad i föreskriften om systematiskt arbetsmiljöarbete 2001:1.

6.1.1 Vårt systematiska arbetsmiljöarbete under året

Vårt systematiska arbetsmiljöarbete under året

Den största och viktigaste delen av det systematiska arbetsmiljöarbetet bedrivs via enheternas arbetsplatsträffar, tillsammans med medarbetare och eventuellt skyddsombud. Förvaltningens samverkansgrupp (FSG) utgör skyddskommitté i enlighet med arbetsmiljölagen. Arbetsmiljöarbetet följs därmed upp regelbundet och utvecklingsbehov diskuteras kontinuerligt tillsammans med de fackliga företrädarna. Förvaltningens HR-funktion finns som stöd för chefer vid särskilda händelser samt i det kontinuerliga arbetet.

Under året har vi bland annat arbetat med:

- Genomgång på samtliga APT kring drogfri arbetsplats, tillbud och arbetsskador, friskfaktorer, regler och rutiner kring kränkande särbehandling, arbetsgivarpolicyn, företagshälsovården samt personalvårdsprogrammet Falck Healthcare, krigsorganisation, mutor och jäv samt utvecklande medarbetarskap.
- Uppstart av digitala pulsmätningar med Winningtemp.
- Mätning av HME (Hållbart medarbetar engagemang).
- Fortsatt insats för chefers arbetsmiljö genom effektivt ledarskap och organisatoriska förutsättningar.
- Utvecklande medarbetarskap med hjälp av medarbetarskaps spelet.
- Tema arbetsglädje och självledarskap på gemensam förvaltningsdag.

6.1.2 Rapporterade händelser

Namn	2021	2022	2023
Riskobservation	0	4	5
Tillbud	5	6	12
Olycksfall	5	2	4
Total	10	12	21

Riskobservationer, tillbud och olycksfall eller ohälsa är viktiga signaler för arbetsgivaren om risker i arbetsmiljön, och ett sätt att inhämta information om risker och brister.

Förvaltningens rutin för hantering av tillbud tydliggörs regelbundet och vikten av att medarbetare rapporterar tillbud påtalas. Rapportering sker i det digitala systemet KIA.

Av de tillbud och riskobservationer som rapporterats handlar de bland annat om problem med bilpool och nyckellösa bilar, halka och fallrisk samt risker för hotfulla situationer. Enhetscheferna ansvarar för skyndsamt uppföljning och åtgärder och gör gemensamma bedömningar med HR-specialist löpande under året.

6.1.3 Arbetsmiljömål

Kommunens övergripande mål för arbetsmiljöarbetet

- Ingen ska drabbas av ohälsa eller skadas på grund av sitt arbete.
- Sjukfrånvaron ska minska.
- Alla chefer har kunskap om aktuell lagstiftning gällande arbetsmiljöområdet, samt dess tillämpning.
- Alla medarbetare har möjlighet att ta de raster och pauser de behöver under arbetsdagen.
- Medarbetarna upplever balans mellan krav och resurser i arbetet.

Aktiviteter som görs inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet samt utvecklande medarbetarskap och puls-mätningar är direkt kopplat till de kommungemensamma arbetsmiljömålen. Förvaltningen omhändertar därmed arbetet med de övergripande målen för arbetsmiljön genom de processer, rutiner och aktiviteter som finns inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet.

6.1.4 Sammanfattande bedömning

Uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet tyder på att en stor del av det systematiska arbetsmiljöarbetet bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och att det finns väl fungerande rutiner i förvaltningen för att undersöka arbetsmiljön och åtgärda eventuella brister och risker som framkommer, samtidigt som att det finns ytterligare behov av utveckling inom området. Under 2024 kommer förvaltningen fokusera på:

- fortsatt arbete med utvecklande medarbetarskap
- uppföljning av puls-mätningar på enhetsnivå
- arbete med friskfaktorer inom vissa enheter efter behov

6.2 Kompetensförsörjning

6.2.1 Attrahera/rekrytera

Förvaltningen behöver arbeta aktivt med att marknadsföra sig som arbetsgivare med ambition att väcka intresse för våra yrkesområdet för studenter, redan på grundskolenivå. Förvaltningen som helhet har hittills i år erbjudit 13 platser till förfogande för PRAO.

Ett annat viktigt sätt att marknadsföra våra jobb är att ta emot elever från yrkeshögskolor för längre praktik hos oss. Detta är något förvaltningen gör löpande och många tidigare praktikanter har senare blivit anställda hos oss. Förvaltningen marknadsför sig i övrigt genom deltagande på sociala medier, bland annat LinkedIn i samband med rekryteringar.

Redan anställda är verksamhetens främsta ambassadörer varför det är av vikt att löpande arbeta med friskfaktorer och att medarbetare upplever oss som en relevant och attraktiv arbetsgivare.

6.2.2 Utveckla/behålla

Framgångsfaktorer för att kunna utveckla och behålla medarbetare är till största del en god arbetsmiljö och goda utvecklingsmöjligheter.

Den kommungemensamma satsningen "Utvecklande Medarbetarskap", har fortsatt under 2023. Det är positivt för både medarbetare och organisationen i stort då ett utvecklande medarbetarskap i team, främjar motivation, ökad arbetsglädje och ökat engagemang men också ökat välmående på jobbet och personlig utveckling. Under året har implementeringen av det utvecklande medarbetarskapet på förvaltningen fortsatt i syfte att det ska vara det naturliga förhållningssättet i alla våra enheter.

Stort fokus läggs på arbetsmiljöfrågor och insatser som främjar en god arbetsmiljö för våra medarbetare. Under

förvaltningsdagen i maj hade vi bland annat två teman med fokus på arbetsmiljö och trivsel. Dels hölls en genomgång av självledarskap, dels en inspirationsföreläsning om arbetsglädje.

Chefers arbetsmiljö har stor påverkan på hur medarbetarnas arbetsmiljö är. Därför har förvaltningen genomfört en insats kring chefers arbetsmiljö kopplat till UL som kommer fortsätta under nästa år.

6.2.3 Avsluta

När en medarbetare slutar är det av värde att ta tillvara dennes erfarenheter och synpunkter som anställd. Samtliga medarbetare som slutar sin anställning på förvaltningen har ett avslutningssamtal med sin chef. För oss som arbetsgivare är det dock av vikt att säkerställa att personalomsättning inte är en följd av brister på arbetsplatsen. Avslutningssamtalen har därför en viktig funktion även utifrån denna aspekt samt ger en ökad chans att medarbetaren lämnar organisationen med en positiv känsla.

Av de avslutningssamtal som genomförts under perioden har framkommit orsaker som studier, flytt, önskan att prova något annat eller att man vill arbeta närmare hemmet. Vår bedömning är att det är naturliga orsaker till att avsluta sin anställning hos oss förutom i enstaka fall där hög arbetsbelastning angavs som orsak.

Avslut av anställning som går att förutse, såsom pensionsavgångar, fångar vi upp och planerar för genom vårt kompetensförsörjningsarbete. För perioden har vi inte några pensionsavgångar. Vi tar tillvara den kompetens som konsulter som är inne har från andra kommuner och uppdragsgivare genom erfarenhetsutbyte med ordinarie personal.

6.3 Analys personalmätt

Att beakta i analysen av nyckeltal är att statistiken från och med årsskiftet 2020 innefattar hela Bygg- och miljöförvaltningen. Därför blir jämförelser med tidigare perioder inte rättvisande då den statistiken är uppdelad på de tidigare respektive förvaltningarna. Att vi är en förhållandevis liten förvaltning är också bra att beakta vid analys av personalnyckeltal då relativt små faktiska förändringar kan få stora effekter för nyckeltalet.

På förvaltningen arbetar 110 medarbetare (med månadslön). Andelen kvinnor ligger på ca 60% och män ca 40% vilket innebär en relativt jämn könsfördelning mellan kvinnor och män och anses ha positiva effekter. Medarbetarnas medelålder är 43 år vilket är en lägre medelålder än kommungenomsnittet på 46 år.

Personalomsättningen på 10,4 % bedöms ligga på en låg och förväntad nivå för perioden.

Andelen medarbetare som har en heltidsanställning ligger på en fortsatt stabil och hög nivå på förvaltningen med 97,2 %. Andel tjänstledigheter ingår inte i detta mått. Effekten av att medarbetare går ner i tid genom att vara partiellt tjänstlediga är att verksamheterna inte får ut lika många arbetstimmar. Vi arbetar därför extra med att göra noggranna bedömningar inför varje ansökan om tjänstledighet i de fall där inte rätten styrs enligt lag.

Den totala sjukfrånvaron i förvaltningen, som är ett mått på andel sjukfrånvarotimmar i förhållande till den totala arbetade tiden, är för året 4,7 % vilket är lägre än motsvarande period föregående år och lägre än kommunen som helhet som uppgår till 7,8 %.

6.4 Resursmätt

Namn	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2023
 Andel deltid	6,5%	4,1%	2,8%	4,6%	2,8%
 Andel heltid	93,6%	95,9%	97,2%	95,4%	97,2%

Namn	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2023
KF Andel kvinnor som har deltid	5,4%	3,3%	1,4%	4,4%	1,5%
KF Andel kvinnor som har heltid	94,6%	96,7%	98,6%	95,6%	98,5%
KF Andel män som har deltid	8%	5,4%	5,3%	4,9%	4,9%
KF Andel män som har heltid	92%	94,6%	94,7%	95,1%	95,1%
KF Anställda andel kvinnor	59,4%	63,4%	65,5%	63,4%	61,8%
KF Anställda andel män	40,6%	36,6%	34,5%	36,3%	38,2%
N Anställda genomsnittlig sysselsättningsgrad	97,6%	98,6%	98,7%	98,4%	98,7%
KF Anställda totalt	64	101	113	112	110
N Antal medarbetare per chef	9,7	10,2	10,3	9,2	10
N Antal medarbetare per enhetschef	19,3	18,4	20,6	16,8	16,7
N Medarbetare 30 - 39 år	35,9%	36,6%	38,1%	37,5%	35,5%
N Medarbetare 40 - 49 år	21,9%	27,7%	26,6%	28,6%	28,2%
N Medarbetare 50 - 59 år	17,2%	23,8%	21,2%	21,4%	21,8%
N Medarbetare 60 år och äldre	12,5%	7,9%	6,2%	7,1%	7,3%
N Medarbetare yngre än 30 år	12,5%	4%	8%	5,4%	7,3%
N Medelålder	42	44	43	44	43
N Pensionsavgångar	1	3	1	1	3

6.5 Effektmått

Namn	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2023
N Frisknärvaro	52,9%	65,8%	55,6%	58,7%	55,3%

	Namn	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2023
N	Frisknärvaro Kvinnor	48,8%	57,5%	54%	50,6%	55,1%
N	Frisknärvaro Män	59,3%	78,7%	58,5%	72%	55,6%
N	Korttidssjukfrån varo	2,6%	2,3%	2,3%	2,9%	2,9%
N	Korttidssjukfrån varo Kvinnor	3%	2,5%	2,5%	3,1%	2,6%
N	Korttidssjukfrån varo Män	2%	2%	1,9%	2,6%	3,4%
N	Långtidssjukfrå nvaro	2,7%	2,2%	2,8%	3%	1,8%
N	Långtidssjukfrå nvaro Kvinnor	4,1%	3,4%	3,2%	4,1%	1,9%
N	Långtidssjukfrå nvaro Män	0,4%	0,4%	2,1%	0,9%	1,6%
KF	Personalomsätt ning	8,2%	19,7%	7,7%	12,1%	10,4%
N	Sjukfrånvaro Kvinnor	7,1%	5,9%	5,7%	7,3%	4,5%
N	Sjukfrånvaro Män	2,4%	2,5%	4,1%	3,4%	5%
N	Sjukfrånvaro Totalt	5,2%	4,6%	5,1%	5,9%	4,7%
KF	Sjukfrånvaro, andel av sjukfrånvaro 60 dagar eller mer	32,8%	36,1%	34%	38,7%	18,1%
KF	Sjukfrånvaro, andel av sjukfrånvaro 60 dagar eller mer Kvinnor	40%	44,9%	35,2%	44,8%	23,4%
KF	Sjukfrånvaro, andel av sjukfrånvaro 60 dagar eller mer Män	0%	2%	30,9%	15,9%	10,4%
KF	Sjukfrånvaro, anställda i åldrarna 29 år eller yngre	1,1%	4,5%	2,3%	4,5%	2,5%

Namn	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2023
KF Sjukfrånvaro, anställda i åldrarna 30-49 år	5,8%	4,4%	4%	3,8%	3,3%
KF Sjukfrånvaro, anställda i åldrarna 50 år eller äldre	6%	4,9%	8,3%	10,8%	8,1%
N Sjukfrånvaroda gar i snitt per anställd	18,5	15,6	18,7	19,7	14,9

7 Ekonomi

7.1 Uppföljning driftbudget

Drift (belopp mnkr)

Uppföljningsnivå (belopp i mnkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Budgetavvikelse 2023
Byggnadsnämnden	-1,3	-1,6	-1,4	0,2
Geodata och Bygglov				
Intäkter	34,0	24,6	25,2	0,6
Kostnader	-53,8	-48,1	-45,7	2,4
Miljö & Hälsoskydd				
Intäkter	16,0	19	17,3	-1,7
Kostnader	-30,2	-34,5	-34,1	0,4
Summa	-35,3	-40,6	-38,7	1,9

Grundbudget för år 2023 var 38,5 mnkr. En budgetjustering på +2,1 mnkr har tillkommit, vilket ger en ny budgetram på 40,6 mnkr.

Kommentarer

Analys och kommentar - budgetavvikelse

Sammanfattning

Jämfört med budget är det totala resultatet för 2023 +1,9 miljoner kronor. Intäkterna avviker mot budget med -1,1 mnkr och kostnaderna med +3,0 miljoner kronor. Det är personalkostnaderna som står för den positiva avvikelsen, +3,3 miljoner kronor medan de övriga kostnaderna avviker mot budget med -0,3 miljoner kronor.

Byggnadsnämnden

Byggnadsnämnden redovisar ett överskott på +0,2 miljoner kronor. Merparten av överskottet beror på lägre kostnader för arvoden än budgeterat, i första hand för arbetsgivaravgifter.

Geodata och Bygglov

Sammantaget redovisar Geodata och bygglovsverksamheten ett överskott på +3,0 miljoner kronor jämfört med budget. Intäkterna avviker med +0,6 miljoner kronor, personalkostnaderna med +2,3 miljoner kronor och de övriga kostnaderna med +0,1 miljoner kronor.

Bygglovsverksamheten redovisar sammantaget en budget i balans för 2023. Intäkterna avviker med -1,1 miljoner kronor, personalkostnaderna med +1,2 miljoner kronor och de övriga kostnaderna -0,1 miljoner kronor.

Det är i första hand **intäkterna** för bygglovsavgifter som avviker mot budget. Vi har reducerat bygglovsavgifter på grund av långa handläggningstider under 2023 för sammantaget 1,1 miljoner kronor. Detta innebär att om verksamheten handlagt alla ärenden i enlighet med lagstadgade handläggningstider hade utfallet för intäkterna varit i balans med budget. Jämfört med 2021, 4,3 miljoner kronor, och 2022, 3,5 miljoner kronor, har avgiftsreduktionerna minskat kraftigt. Vi har haft en eftersläpningseffekt med oss in i 2023 med redan gamla ärenden. Totalt har 82 ärenden avgiftsreducerats under 2023, varav knappt hälften är förhandsbesked som är komplexa ärenden med lång handläggningstid.

Att **personalkostnaderna** avviker mot budget med +1,2 miljoner kronor beror på att verksamheten gjort en större anpassning av antalet årsarbetare utifrån det minskade ärendeinflödet än förväntat vid budgetering.

Personal har till exempel lånats ut till andra förvaltningar. De **övriga kostnaderna** avviker mot budget med -0,2 miljoner kronor. Den enskilt största förklaringen till avvikelsen är att verksamheten bytt ut en stor mängd äldre mobiltelefoner som inte klarar kommunens säkerhetskrav.

Geodataverksamheten redovisar ett överskott jämfört med budget på 3,0 miljoner kronor. Intäkterna avviker med +1,7 miljoner kronor, personalkostnader +1,1 miljoner kronor och de övriga kostnaderna med +0,2 miljoner kronor.

Den positiva avvikelsen för **intäkterna** beror i första hand på större efterfrågan på mättjänster från vår systemförvaltning Teknik än budgeterat, +1,2 miljoner kronor. Resterande avvikelse, +0,5 miljoner kronor, beror på att vi budgeterade efterfrågan på kartunderlag och lägeskontroller lägre än vad utfallet blev. För övriga ärendetyper stämmer budget och utfall sammantaget väl under 2023.

Avvikelsen för **personalkostnaderna** på +1,1 miljoner kronor beror på att verksamheten haft lägre bemanning än planerat under året. Överskottet för de **övriga kostnaderna** beror på att planerad kartutveckling inte kunnat genomföras under året, +0,8 miljoner kronor. Samtidigt har andra kostnader varit högre än planerat. Verksamheten har till exempel anlitat mättningskonsulter en kortare period för att kompensera lägre bemanning. Kostnader för underhåll och reparation av till exempel fordon och licenser är högre än planerat för perioden.

Miljö & Hälsoskydd

Sammantaget redovisar Miljö & Hälsoskydd ett underskott jämfört med budget på -1,3 miljoner kronor. Intäkterna avviker med -1,7 miljoner kronor, personalkostnaderna med +0,8 miljoner kronor och de övriga kostnaderna med -0,4 miljoner kronor.

Sammantaget avviker **intäkterna** med -1,7 miljoner kronor jämfört med budget. Intäkterna för miljöbalkstillsyn avviker med -1,8 miljoner kronor och intäkterna för livsmedel och serveringstillstånd med -0,3 miljoner kronor. Underskottet kompenseras delvis av att verksamheten beviljats ett projektbidrag från Länsstyrelsen för en förstudie för ett förorenat område på 0,4 miljoner kronor.

En revidering av tillsynsplanen för miljöbalkstillsyn beslutades av nämnden för Miljö & Hälsoskydd i november 2023. Revideringen omfattade debiterbar tillsyn motsvarande knappt 2,0 miljoner kronor. Utfallet för året för miljöbalkstillsynen är -1,8 miljoner kronor, vilket är något bättre än väntat.

För **miljöbalkstillsynen** avviker intäkterna med -1,8 miljoner kronor. Avvikelsen gäller i första hand efterhandsdebiterad tillsyn, -1,5 miljoner kronor, samt händelsestyrd tillsyn som till exempel provning, -0,3. Avvikelsen för den efterhandsdebiterade tillsynen beror dels på att verksamheten under perioder av året inte varit fullt bemannade, dels på att planering och budget inte varit tillräckligt träffsäker. Vi ser också ett behov av att förenkla och effektivisera tillsynen. För provningsärendena är avvikelsen störst för avlopp där antalet provningar av nya avloppsanläggningar varit färre än förväntat. Men vi ser en generell minskning av provningsärendena till följd av den försämrade konjunkturen. De förskottsbetalade årliga avgifterna är i balans med budget.

Intäkterna för **livsmedel och serveringstillstånd** inklusive avtalssamverkan med Mölndal avviker med sammantaget -0,3 miljoner kronor. De förskottsbetalade årliga avgifterna för livsmedelskontroll avviker med -0,2 miljoner kronor på grund av att beloppet missbedömts vid budgetering. Avgifterna för den händelsestyrda livsmedelskontrollen som debiteras i efterhand avviker med sammantaget -0,5 miljoner kronor. Här ser förvaltningen en stor påverkan av det försämrade ekonomiska läget och konjunkturen som vi inte tagit tillräckligt stor hänsyn till vid budgetering.

Intäkterna för serveringstillstånd, tobak, folköl och receptfria läkemedel avviker mot budget med +0,4 miljoner kronor. Här ser vi också en större påverkan på intäkterna på grund av lågkonjunkturen än vi bedömde vid budgetering. Men intäktsbortfallet kompenseras av intäkter från avtalssamverkan för provning och tillsyn enligt alkohollagen för Mölndals stad som inte fanns med i budget för året.

Personalkostnaderna avviker mot budget med +0,8 miljoner kronor. Det förklaras av att verksamheten under delar av året haft lägre bemanning än planerat. De **övriga kostnaderna** avviker med sammantaget -0,4 miljoner

kronor. Den främsta orsaken till avvikelsen är att vi haft konsultkostnader för en förstudie av ett förorenat område. Verksamheten har beviljats projektmedel för förstudien av Länsstyrelsen, men kostnaderna ger ändå en avvikelse mot budget. Resterande kostnader är sammantaget i balans med budget, men även här finns engångskostnader för utbyte av förbrukningsinventarier som mobiltelefoner.

Sammantaget är kostnader och intäkter för **avtalsamverkan med Mölndals stad** inom alkohollagens område i balans för år 2023.

Analys och kommentar - jämförelse med utfall helår 2022

Jämfört med utfallet för helåret 2022 är de totala **intäkterna** 7,6 miljoner kronor lägre. Intäkterna för Geodata och bygglov är sammantaget 8,9 miljoner kronor lägre, vilket är en effekt av lågkonjunkturen och den kraftigt minskade ärendeingången på cirka -30 procent för dessa verksamheter. Minskningen är störst för bygglov, 8,2 miljoner kronor.

Intäkterna för Miljö & hälsoskydd har ökat med 1,3 miljoner kronor jämfört med 2022. Ökning gäller i första hand Serveringstillstånd och Miljöskydd. Under 2023 slöts ett avtal med Mölndals stad om samverkan. Sedan 1 juli 2023 utför Bygg- och miljöförvaltningen provning och tillsyn enligt alkohollagen för Mölndals stad, vilket bland annat innebär ökade intäkter. Intäkterna har också ökat när det gäller förorenade områden delvis till följd av att förvaltningen beviljats projektbidrag av Länsstyrelsen för en förstudie. Slutligen har intäkterna för den efterhandsdebiterad miljöskyddstillsyn också ökat, främst på grund av förbättrade arbetsätt.

Jämfört med 2022 har de sammanlagda **personalkostnaderna** minskat med 0,1 miljoner kronor. Personalkostnaderna för Geodata och bygglov har minskat med 3,3 miljoner kronor. Minskningen gäller i första hand bygglov och beror på den anpassning av bemanningen som gjorts för att kompensera den minskade ärendeingången. Personal har bland annat lånats ut till andra förvaltningar.

Personalkostnaderna har ökat med 0,1 miljoner kronor för Byggnadsnämnden och med 3,1 miljoner kronor för Miljö & Hälsoskydd. Ökningen för Miljö & Hälsoskydd beror på flera faktorer. Personal har rekryterats till det nya uppdraget att sköta provning och tillsyn enligt alkohollagen för Mölndals stad. Satsningar har gjorts på att frigöra personal för att arbeta med innovation, vilket inneburit ökade kostnader. Miljö & Hälsoskydd har också anställt en utvecklare för att möjliggöra förvaltningens satsning på innovations- och utvecklingsarbete.

Jämfört med 2022 har de **övriga kostnaderna** minskat med 4,2 miljoner kronor. För Geodata och bygglov har kostnaderna minskat med sammantaget 4,9 miljoner kronor. Den stora minskningen gäller kostnader för bygglovskonsulter. På grund av den stora minskningen av ärendeinflödet jämfört med 2022 har verksamheten inte haft något behov av konsulter.

För Miljö & Hälsoskydd har kostnaderna ökat med 0,7 miljoner kronor jämfört med utfallet 2022. Ökning gäller i första hand kostnader relaterade till förorenade områden i form av olika typer av konsulttjänster. Det är kostnader för en ansvarsutredning samt kostnader för en förstudie som finansierats av Länsstyrelsen.

Prognossäkerhet 2023

Nämnd (belopp i mnkr)	Prognos delår april	Prognos delår augusti	Bokslut 2023
Byggnadsnämnden	-2,5	0	+1,9
Totalt	-2,5	0	1,9

Kommentarer till prognossäkerhet

Skillnaden mellan prognosen per april och utfallet per december är stor, 4,4 miljoner kronor. Under perioden har en budgetjustering tillkommit på 2,1 miljoner kronor, vilket minskar differensen. Det är på intäktssidan som avvikelsen finns. Detta speglar det osäkra konjunkturläget som har gjort det svårt för verksamheterna att göra träffsäkra prognoser för intäkterna.

7.1.1 Åtgärder vid budgetunderskott

Detta avsnitt är inte aktuellt för Byggnadsnämnden som varken har ett underskott eller en negativ resultatfond.

7.2 Uppföljning investeringsbudget

Investeringar (belopp mnkr)

(Belopp i mnkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse 2023
INVESTERINGSUTGIFTER				
Löpande årliga investeringar - Utgifter	-0,1	-0,1	-0,2	-0,1
Övriga investeringar - Utgifter	-0,3			
Finansiell leasing - Utgifter				
Utgifter för reinvesteringar etc.				
Summa investeringsutgifter	-0,4	-0,1	-0,2	-0,1
INVESTERINGSINKOMSTER				
Avgiftsfinansierad verksamhet - Anslutningsavgifter				
Övriga investeringar - Statliga investeringsbidrag				
Summa investeringsinkomster				
Summa nettoinvesteringar	-0,4	-0,1	-0,2	-0,1

Kommentarer

Löpande årliga investeringar

Nämndens budget för löpnade årliga investeringar på 255 000 kronor används för nyinvestering och reinvestering av olika typer av mätinstrument som i första hand används vid mätning, tillsyn och kontroll.

Under 2023 har nämnden investerat i ett avvägningsinstrument till Mätningseenheten samt specialanpassade datorer till Geodataenheten. *Avvägning* eller *nivellering* är en metod för att mäta den relativa höjdskillnaden mellan två eller flera punkter i landskapet.

Under 2023 har knappt 150 000 kronor av investeringsbudgeten flyttats till Service Fordon för att finansiera inredning till en ny lätt lastbil till Mätningseenheten. Detta har gjorts i enlighet med kommunens rutiner vid investering i fordon. Investeringsbudgeten minskas då till drygt 100 000 kronor för år 2023. Utgiften för inredningen var högre än vi räknat med, vilket innebär att vi redovisar ett litet underskott jämfört med budget för 2023 på cirka -50 000 kronor.

Övriga investeringar

Nämnden har inga övriga investeringar under 2023. Under 2022 beviljades en investering som gällde en utökning av kapaciteten för Mätningseenheten.

8 Hållbarhetsboks slut

Vi ser att grunduppdraget för Bygg- och miljöförvaltningen är en viktig byggsten i kommunens samhällsplanering för att skapa ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart samhälle. Genom grunduppdraget arbetar vi aktivt med flertalet av globala hållbarhetsmålen och vi kan se effekter av arbetet inom flera områden. Vi bedömer att vi har åstadkommit störst effekt inom hållbarhetsmålen; 3, 11, 13 samt 14, se mer beskrivning under respektive mål nedan.

I år har vår målsättning varit att följa upp effekterna av den förflyttning som vi bidrar med inom hållbarhetsarbetet. Vi har även gjort en större kunskaphöjande insats för våra politiker och medarbetare. Genom ett så kallat "Hållbarhetsspel" har vi pratat om hur vi tillsammans och med andra förvaltningar, kommuninnevånare samt kunder kan öka takten för att bidra till att uppnå de globala målen.

Miljö & Hälsoskydds beslutade behovsutredning prioriterar miljötillsyn utifrån globala målen. För att främja en hållbar utveckling till nästa generation styrs även tillsynen av nationella strategin inom miljöbalken.

Arbete mot en hållbar utveckling med hjälp av innovation

Förvaltningen har under våren fortsatt arbetet med att förbättra våra tjänster så att det blir mer värdeskapande för våra kunder. Det har vi gjort genom så kallade innovationssprintar där vi har genomfört djupintervjuer med ett antal utvalda kunder för att bättre kunna förstå våra kunders behov och anpassa vårt arbetssätt. Vi ser också att insatsen har lett till ökad förståelse och ökat engagemang hos medarbetarna om vikten av att arbeta på nya sätt och att skapa lättillgängliga och automatiserade tjänster.

3. GOD HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE

Människors hälsa står i fokus inom samtliga lagstiftningar som ryms inom Bygg- och miljöförvaltningens olika myndighetsuppdrag. Att våra kommuninnevånare har en god hälsa och välbefinnande är grunden i vår tillsyn och prövning.

Miljön inomhus och utomhus påverkar människors hälsa och detta ingår i nämndernas grunduppdrag. Vi ligger i framkant med hälsoskyddstillsynen jämfört med nationella strategin. Under året har extra fokus i tillsynen varit på ljus, buller, ventilation och luftkvalitet i bland annat undervisningslokaler där unga människor vistas. Tillsyn har också genomförts av rökfria miljöer vid förskolor och skolor. Vår tillsyn har bidragit till att det har skapats en bättre ljudmiljö för barn och unga vilket ger en tryggare och lugnare miljö att vistas in. Sammanfattningsvis visar tillsynen att verksamhetsutövare sköter sig väl och har åtgärdat de brister som har uppmärksammats vid tillsyn under året.

Under året har vi även arbetat med att bygga upp en systematik med OVK tillsyn (obligatorisk funktionskontroll av ventilationssystem i byggnader). Under nästa år kommer vi att arbeta aktivt med den här formen av tillsyn. Syftet med tillsynen är att öka förutsättningarna för ett tillfredsställande inomhusklimat i byggnader och se till att ventilationssystem fungerar.

Effekten av tillsynsinsatserna riktade mot inomhusmiljön är att våra kommuninnevånare får tillgång till en mer hälsosam miljö vilket främjar välbefinnande och trygga miljöer för alla i alla åldrar.

Andra exempel på aktiviteter under året är att vi arbetat vidare med att Kungsbacka ska bli en certifierad blåljuskommun. Syfte med insatsen är att kommunen ska ha en gemensam bakgrundskarta för krisberedskap och blåljusfunktioner som ska vara till stöd vid akuta händelser i kommunen. Effekten som förvaltningen ser är att det kommer att leda till en ökad tillgänglighet för blåljusaktörer vid akuta händelser. Även detta ger en tryggare miljö för våra kommuninnevånare.

Under året har förvaltningen anordnat krögar- och tobakhandlarträffar tillsammans med andra förvaltningar och myndigheter. Målsättningen är att det ska bli enklare för krögare att följa lagar och regler vilket leder till att unga människor skyddas från riskerna med alkohol och tobak. Under våren har vi även gjort samordnade tillsynsinsatser med Polismyndigheten som genomförde kontroll av förekomsten av narkotika på stadens krogar.

Kontrollerna visade att det fanns spår av narkotika på många av krogarna. För att följa upp resultatet arrangerade förvaltningen en krögärträff med berörda samt att utbildning om narkotika på krogen har anordnats.

Flera insatser har gjorts under året utöver tillsynen och vi ser en positiv förflyttning när man med gemensamma krafter tillsammans med andra myndigheter och krögarna arbetar så att våra kommuninnevånare och besökare i Kungsbacka välkomnas av trygga krogmiljöer.

Att utreda och åtgärda förorenade områden är ett viktigt arbete för att främja globala målet god hälsa och välbefinnandet samt uppfylla miljömålet Giftfri miljö och konkret bidra till en bättre miljö och hälsa i Kungsbacka. Kommunerna har en nyckelroll för att målet ska uppfyllas genom tillsyn, fysisk planering, huvudmannaskap vid statlig finansiering eller som verksamhetsutövare. Det vi ser som en utmaning idag är att vi behöver samordna oss bättre mellan förvaltningarna och tillsammans utveckla ett strategiskt arbete med förorenade områden. Genom att i ännu högre grad samarbeta över förvaltningsgränserna ökar sannolikheten att vi inom kommunen förflyttar oss i en snabbare takt mot målet.

Under året har förvaltningen ökat takten och startat upp flera tillsynsärenden för riskklassade objekt och vi har gjort en omfattande ansvarsutredning. Effekten av arbetet är att vi förflyttat oss närmare målsättningen att år 2050 ska alla prioriterade objekt med hög risk vara åtgärdade så att vi även i framtiden kan leva i en giftfri miljö.

11. HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN

Under året har vi börjat ett omfattande arbete mot en obruten digital samhällsbyggnadsprocess där geodata spelar en väsentlig och avgörande roll. Målet är att Kungsbacka kommun ska kunna fatta bättre beslut som skapar en mer hållbar framtid och kommun genom att använda och utnyttja den data som finns i hela samhällsbyggnadsprocessen, samt analysera olika scenarier mot varandra innan beslut. Idag finns mycket information inlåst i olika system eller i pappersformat i de olika delprocesserna vilket gör att vi dels behöver återskapa den, dels inte använder all data som vi faktiskt redan har.

I vårt dagliga uppdrag hanterar förvaltningen ansökningar om bygglov och förhandsbesked efter kommunens strategiska dokument såsom översiktsplanen, detaljplaner som finns i kommunen, samt plan- och bygglagstiftningen. Det innebär bland annat att byggnadsnämnden främst godkänner nya bostäder och verksamheter som placeras på rätt ställen utifrån gällande översiktsplan. I detta arbete är kartan ett viktigt arbetsredskap för att avgöra i vilka områden bebyggelse ska ske. Genom uppdraget bidrar förvaltningen med att främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer. Plan- och bygglagen utgår från att all byggnation ska främja hållbara städer och samhällen.

Ett annat exempel på hur förvaltningen bidrar till målet är de kontroller utifrån ställda krav som sker vid en bygglovsprövning. Det kan till exempel gälla bullernivåer, energieffektivitet och infrastruktur för laddning av elfordon.

13. BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGARNA

Utsläppen av växthusgaser fortsätter att stiga och som följd riskerar vi att nå en genomsnittlig global uppvärmning som överstiger två grader, vilket skulle få allvarliga konsekvenser för ekosystem, havsförsurning, mänsklig säkerhet, matproduktion, vattentillgång, hälsa och ökad risk för naturkatastrofer. För att minska utsläppen av växthusgaser har våra tillsynsaktiviteter fokuserat på utsläpp till luft, såsom granskning av köldmedier och läckage för köldmedieanläggningar och värmepumpar för att inte förbjudna ämnen används. Under året har vi haft rådgivande tillsyn på företag med köldmedieaggregat tillsammans med verksamheten och köldmedieföretagen som utför läckagekontroll. Effekten av våra tillsynsinsatser är att vi har bidragit till minskat utsläpp av växthusgaser.

Vid tillsyn av förbränningsanläggningar kontrolleras att bästa möjliga teknik används för att minska utsläppet av växthusgaser för att bekämpa våra klimatförändringar. Vid tillsyn har vi kunnat konstatera att reningen av rökgaser är väl fungerade och företagen använder sig av bästa möjliga teknik.

I bygga-hus processen finns flera kontrollpunkter för att byggnationen ska påverka klimatet så lite som möjligt. Till exempel ska byggherren lämna in en klimatdeklaration till Boverket vid nybyggnation. Vi granskar att den är utförd och inlämnad innan vi ger slutbesked och huset får börja användas. Ett annat exempel är att byggherren vid varje byggnation eller rivning ska redovisa vilka byggprodukter som kan återanvändas och hur dessa ska tas om hand, samt hur man ska ta hand om farliga ämnen. Syftet är att förbättra förutsättningarna för att avfallet hanteras på ett miljömässigt godtagbart sätt samt att ta till vara sådant material vid rivningarna som kan återanvändas och därigenom minska det klimatavtryck byggnationen innebär.

Under året har ett projekt bedrivits med syfte att stödja våra verksamheter att minska sin energianvändning. I samband med tillsynen av miljöfarliga verksamheter har vi ställt energifrågor under flera års tid. I år har vi också varit mer rådgivande för våra hälsoskyddsverksamheter samt livsmedelsföretag med syftet att de ska inspireras att minska sin energianvändning. Tillsynsaktiviteten ska stödja våra kunder att skapa en mer hållbar energi och minska utsläppen av våra växthusgaser.

En informationsinsats har även skett inom bygglov där syftet var att ge råd och konkreta tips hur man som kommuninnevånare och företagare kan bidra till att minska sin energianvändning och i förlängningen till minskad klimatpåverkan. Med hjälp av våra insatser bidrar förvaltningen till att kommunens invånare har goda förutsättningar att skapa hållbar energi framåt.

14. HAV OCH MARINA RESURSER

Badvattenprovtagningen har varit i fokus under sommaren och extra provtagningar har utförts för att säkerställa en god badvattenkvalitet. Stor vikt har lagts på samverkan mellan förvaltningar och tydlig information till kommunens invånare så att de kunnat känna sig trygga med att bada i Kungsbacka. Årets provtagningar visar på fler sämre resultat för badvattenkvalitet. Vi bidrar till ett förebyggande arbete för att skydda vårt badvatten genom olika tillsynsinsatser men här behöver vi fortsätta det kommungemensamma arbetet att tillsammans arbeta förebyggande och vidta de åtgärder som behövs. Alla insatser är viktiga för att bevara och främja en hållbar utveckling i vår marina miljö, samt att kommuninnevånare och besökare kan känna sig trygga att bada i Kungsbacka kommun.

Vad gäller vattenförvaltning har kommunen genom införandet av EU:s vattendirektiv fått ett tydligare uppdrag att arbeta med att förbättra eller skydda vattenmiljön i våra sjöar, vattendrag, grundvatten och kustvatten. Inom kommunen finns det en vattengrupp och dialog förs hur vi ska arbeta som en strategisk vattenförvaltning på bästa sätt. Under året har fokus varit kunskapshöjande insatser för att sprida vikten av att skydda våra vattendrag.

Tillsyn av avloppsanläggningar är ett viktigt tillsynsområde för att minska påverkan på våra vattendrag. Tillsynen utgår från ett riskklassningsverktyg. Vi ligger i framkant med tillsynen av små avlopp jämfört med många kommuner och det är viktigt uppdrag, eftersom det har en stor påverkan på närliggande vattendrag som till sist leder till havet och kan påverka hav och marina resurser negativt.

Tillsyn av lantbrukare och hästhållare som ligger nära vattendrag har varit särskilt fokus under senaste åren. Under 2023 har tillsynsinsatser utförts inom avrinningsområden Skörvallabäcken, Stockaån och Knapabäcken/Ullersåbäcken, eftersom dessa vattendrag har en otillfredsställande ekologisk status.

Exempel på andra tillsynsaktiviteter som skyddar våra hav och marina resurser är de tillsynsarbetet som vi utför på fritidsbåtshamnar, dagvatten med mera. Varje avvikelse som uppmärksammas och åtgärdas vid tillsyn verkar för att miljö kvalitetsnormer för vatten följs med målet att på sikt förbättra den ekologiska statusen i våra vattendrag.

För att bevara livsmiljöer som säkerställer överlevnad av växt- och djurarter på land är dispens av strandskydd och tillsyn inom strandskyddat område en viktig del för att bevara den biologiska mångfalden. Tillsynen gör också att tillgängligheten för våra kommuninnevånare bevaras och värnas för våra strandnära områden. Förvaltningen har genomfört en strandskyddskampanj där tillsynen påbörjats i de södra delarna av kommunen med planen att fortsätta längs med hela kuststräckan. Inför tillsynen läggs stort fokus på att informera

allmänheten och fastighetsägare som ska få besök för att öka förståelse och kunskapen om varför det är viktigt att bevara våra strandnära områden. Avvikelser har uppmärksammats under strandskyddskampanjen och flera av dessa har kunnat åtgärdas direkt på plats.

9 Viten och rättstvister

Tvisten avser	Rättsläge	Tvistigt belopp (tkr)	Hanterat i bokslut?
Inga viten eller rättstvister föreligger			
Summa			

Ombudget och resultatfond 2023

Förslag till beslut i Byggnadsnämnden

Byggnadsnämnden godkänner förslag till ombudgetering och resultatfond 2023.

Byggnadsnämnden beslutar att paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Bygg- och miljöförvaltningen har upprättat förslag till ombudget och resultatfond 2023 tillsammans med bifogade handlingar.

Byggnadsnämnden redovisar ett positivt resultat jämfört med budget för 2023 på 1 870 000 kronor. Nämnden begär följande resultatdisponering:

- Kvarvarande budget för internränta, 6 000 kronor, återredovisas enligt kommunens Ekonomistyrprinciper.
- Avsatt projektbudget för kartutveckling som inte kunnat genomföras på 827 000 kronor ombudgeteras till 2024.
- Resterande överskott, 1 037 000 kronor, förs till nämndens resultatfond.

Beslutsunderlag

Bygg- och miljöförvaltningens tjänsteskrivelse, 2024-01-24

Byggnadsnämndens förslag till ombudget och resultatfond 2023, 2024-01-24

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Kommunledningskontoret, Styrning & Ekonomi

Katarina Öryd
Förvaltningschef

Christina Nordberg
Controller förvaltning

---

1 (1)

Christina Nordberg

Controller Förvaltning

Kungsbacka kommun
434 81 Kungsbacka

Besöksadress
Stadshuset, Storgatan 37
Telefon 0300-83 40 00

www.kungsbacka.se

Ombudgeteringar och resultatfond

Kostnader anges med (-), belopp i tkr

Fyll i endast er nämnds blad och justera inga summeringar. Samtliga sparar i samma arbetsbok.

1. Driftsredovisning - begäran om resultatdisponering

I **steg 1** alla nämnder/styrelse redovisar årsbudget, utfall och avvikelse i **kommungemensam arbetsbok med nämndens blankett gul del** **Steg**

2 omfattar att orsakerna till avvikelser ska klassificeras som underskott eller överskott enligt ekonomistyrprinciperna i **kommungemensam arbetsbok nämndens blankett grön del**. För överskott används olika typer enligt nedan:

- * Typ 1 – planerad verksamhet har inte utförts - återredovisas
- * Typ 2 – verksamhet har överförts till annan nämnd/styrelse - återredovisas
- * Typ 3 – egna effektiviseringar/besparingar - förs till resultatfond
- * Typ 4 – pågående projekt, igångsatta men ej avslutade - ombudgeteras

I **steg 3** redovisas nämndens begäran om resultatdisponering (blankett blå del).

Underskott

Ett underskott av nämndens totala nettobudget ska analyseras och orsaken redovisas. Nämnden tar normalt med sig underskottet och arbetar in det efterföljande budgetår (ombudgetering) eller täcker det genom uttag från resultatfonden.

Ombudgetering

Ombudgetering över årsskiftet av överskott kan enbart begäras för typ 4, pågående driftprojekt. Eftersom möjligheten endast omfattar pågående projekt ska startdatum redovisas.

Resultatfond

Överskott avseende egna effektiviseringar och besparingar förs till nämndens resultatfond. Redovisning och jämförelse med budget ska göras för prestationer eller andra utvärderingskriterier som nämnden använder. Som en del i bokslutarbetet ska en dialog ske mellan förvaltningen och Styrning & Ekonomi för att bereda resultatet och orsakerna till avvikelserna.

Överskott som återredovisas

Överskott som inte begärs ombudgeterade (pågående driftprojekt) eller avsätts till resultatfond skall återredovisas. Detta gäller även driftmedel för ej genomförda övriga investeringar.

Se anvisningar på fliken Anvisning

Nämnd: **Byggnadsnämnden****Driftsredovisning - begäran om resultatdisponering 2023**

Kostnad med (-) intäkter med (+), belopp i tkr

Spec Ansv/vks/proj	Driftredovisning/ Projektnamn	Bokslut 2023			Orsak samt nämndens begäran om resultatdisponering till bokslut o budgetavvikelse										Motivering (för varje projekt anges motivering). För typ 3 begäran om överföring till resultatfond lämnas särskild redovisning av prestationsmått eller andra utvärderingskriterier som visar att överskottet uppstått genom egna effektiviseringar.
		Årsbudget	Utfall	Avvikelse	Underskott		Överskott				Summering - nämndens förslag till beslut				
					Ombudgeteras	Förs till resultatfond	Typ 1 - ej utförverksamhet återredovisas	Typ 2 - verksamhet till annan nämnd återredovisas	Typ 3 - egna effektiviseringar till resultatfond	Typ 4 - Pågående ej avslutade projekt Ombudgeteras	Summa till resultatfond	Summa att ombudgetera	Summa att återredovisa	Kontrollsumma mot bokslutsavvikelse. BÖR SLUTA MED "0" I SUMMAN	
A	B	C	D	E=D-C	F	G	H	I	J	K	L=G+J	M=F+K	N=H+I	O=F+G+H+I+J+K-E	
Nämndverksamhet 7300	Drift	-39 162	-38 119	1 043			6		1 037		1 037	0	6	0	Överskott budget internränta 6 000 kr återredovisas, resterande överskott förs till nämndens resultatfond
Nämndverksamhet 7300	Projekt 1734 Kartutveckling flygfoto/skanning	-1 400	-573	827						827	0	827	0	0	2024. Utveckling av GIS-verksamhet är av strategisk betydelse för kommunen.
				0							0	0	0	0	
				0							0	0	0	0	
				0							0	0	0	0	
				0							0	0	0	0	
				0							0	0	0	0	
Totalt nämnden		-40 562	-38 692	1 870	0	0	6	0	1 037	827	1 037	827	6	0	

Förslag

1 037

827

6

Uppföljningsrapport för intern kontroll 2023

Förslag till beslut i Byggnadsnämnden

Byggnadsnämnden godkänner intern kontrollrapport för 2023.

Byggnadsnämnden beslutar att paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Enligt kommunallagen och det gemensamma reglementet för nämnderna liksom kommunens Ekonomistyrprinciper ansvarar nämnderna för att den interna kontrollen är tillräcklig. Nämnderna ska årligen identifiera och analysera väsentliga risker i den egna verksamheten och utifrån riskanalysen upprätta en internkontrollplan. Resultatet av årets arbete ska sammanställas i en internkontrollrapport som ska beslutas av nämnden.

Byggnadsnämnden antog internkontrollplanen för 2023 i november 2022. Granskningar har genomförts under 2023 i enlighet med planen. Resultatet har sammanställts i bifogad rapport. Samtliga granskningar som genomförts under 2023 visade tillfredsställande resultat.

I stort fungerar nämndens arbete med intern kontroll bra och vi ser att den interna kontrollen är tillräcklig och utformad så att en rimlig grad av säkerhet uppnås i nämndens verksamhet.

Beslutsunderlag

Bygg- och miljöförvaltningens tjänsteskrivelse, 2024-01-19

Intern kontrollrapport, 2024-01-19

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd

Katarina Öryd
Förvaltningschef

Christina Nordberg
Controller förvaltning

Kungsbacka

Uppföljningsrapport intern kontroll 2023

Byggnadsnämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Sammanfattning	4
3 Årets arbete med intern kontroll 2023	5
4 Årets riskanalys	6
4.1 Risker - Till plan	6
4.2 Risker - Ej till plan	7
5 Resultat av genomförd granskning	10
5.1 Resultat av granskning i den egna verksamheten.....	10
5.2 Åtgärder.....	13
5.3 Resultat av annan granskning av vår verksamhet.....	13
5.4 Resultat av granskning och uppföljning av privata utförare.....	13
6 Synpunktshantering och förbättringsarbete	15
6.1 Kommentaren	15
7 Självskattning	16

1 Inledning

Uppföljningsrapporten för intern kontroll sammanfattar årets granskningar utifrån nämndernas internkontrollplaner och riskanalyser. Nämndernas rapporter utgör underlag för den kommunövergripande rapporten till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Att kommunen ska ha "en tillräcklig intern kontroll" styrs av kommunallagen. Enligt reglementet har nämnderna ansvaret för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde.

Intern kontroll är en del av våra Ekonomistyrprinciper (se Kommunbudget).

Nämndens arbete med intern kontroll

Denna uppföljningsrapport för intern kontroll 2023 omfattar både Byggnadsnämndens och nämnden för Miljö & Hälsoskydds verksamheter i den gemensamma Bygg- och miljöförvaltningen. I december 2019 beslutade Kommunfullmäktige (dnr KS/2018:365) att slå samman Byggnadsförvaltningen och förvaltningen för Miljö- och Hälsoskydd till en förvaltning från och med 2020-01-01. I beslutet gavs Byggnadsnämnden ansvar för ekonomi och budget för den nya Bygg- och miljöförvaltningen. Detta innebär att det är Byggnadsnämnden som fattar de formella besluten när det gäller intern kontroll, efter att avstämning gjorts i nämnden för Miljö & Hälsoskydd.

Nämndernas arbete med intern kontroll följer den kommunövergripande mall och tidsplan som tagits fram centralt i kommunen. Denna modell har arbetats fram för att uppnå ett likartat och kommunövergripande arbetssätt när det gäller intern kontroll. Dokumentationen görs i det kommungemensamma systemet Stratsys.

Basen i arbetet med intern kontroll är en verksamhetsövergripande riskanalys. Alla nämnder tilldelas ett antal kommungemensamma risker som alla ska granska inom områdena personal, ekonomi samt informationssäkerhet och administration. Dessa risker har identifierats på Kommunledningskontoret. Men några av de kommunövergripande risker som identifierats är valbara för nämnderna beroende på nämndens verksamhet. I den interna kontrollplanen för 2023 har 7 kommungemensamma risker tagits till plan.

Nämnderna lägger sedan till risker som är specifika för nämndens verksamhet. Dessa risker identifieras och analyseras efter sannolikhet och konsekvens i en riskmatris. Nämnderna väljer sedan vilka risker som ska tas till intern kontrollplan. För varje risk som tas till internkontrollplanen beskrivs de existerande kontrollmoment som utförs i det dagliga arbetet. Sedan anges vilka granskningsaktiviteter som planeras för att följa upp att kontrollerna i det dagliga arbetet fungerar och att avvikelser uppmärksammas. I den interna kontrollplanen för 2023 har 4 verksamhetsspecifika risker tagits till plan och granskats.

Det är granskningsaktiviteterna som ger oss förutsättningar för att ha en tillräcklig internkontroll som kommunallagen kräver. Arbetet med intern kontroll ger oss möjlighet att systematiskt granska och förbättra verksamheten. Den interna kontrollen svarar på frågan om de rutiner och kontroller vi har idag är tillräckliga, eller om det behövs förbättringar.

2 Sammanfattning

I stort fungerar nämndens arbete med intern kontroll bra och vi ser att den interna kontrollen är tillräcklig och utformad så att en rimlig grad av säkerhet uppnås i nämndens verksamhet. Men i arbetet med den interna kontrollen under 2023 har vi identifierat ett antal förbättringsområden.

Utifrån **självskattningen** ser vi ett behov av att förbättra vårt arbete med hur vi tar hand om och sammanställer förslag, synpunkter och klagomål för att säkerställa att dessa leder till förbättringar.

Från den interna kontrollrapporten för 2022 förde vi med oss **åtgärder** för två risker. Det gäller den kammungemensamma risken Inköp (granskning begränsas till belopp över 100 000:-) och verksamhetsrisken Risk för påtryckningar utifrån/otillbörlig påverkan på personal och beslutsfattare. För båda dessa risker är åtgärderna omhändertagna under 2023.

Granskningen som genomförts under 2023 visar inte på några behov av åtgärder under nästkommande år. Samtliga risker visade tillfredsställande resultat vid granskning.

3 Årets arbete med intern kontroll 2023

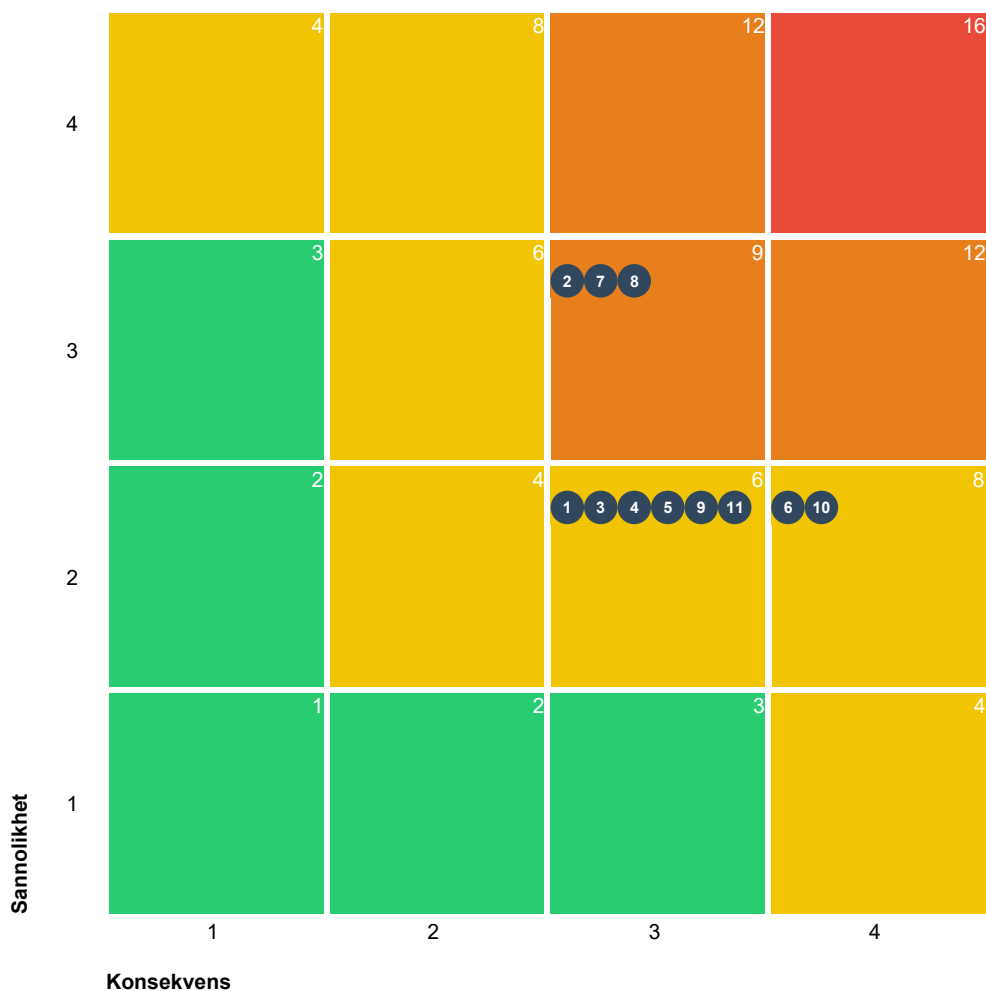
Årets huvudsakliga aktiviteter inom intern kontroll har varit att fastställa intern kontrollplan för 2024 samt att utföra planerade granskningar och aktiviteter från intern kontrollplan 2023.

Fastställande av internkontrollplanen för 2024 har föregåtts av ett arbete i förvaltningens ledningsgrupp där fokus varit att ta fram verksamhetsrisker utifrån den modell som beskrivs i rapporten. I detta arbete har det ibland varit svårt att särskilja risker från problem och prioritera vilka risker som förslås tas med i internkontrollplanen alternativt tas om hand i andra processer som till exempel det systematiska arbetsmiljöarbetet. De risker som diskuterats men som inte föreslagits till internkontrollplanen finns listade i avsnittet 4.2 "Risker - Ej till plan". Inför beslut har avstämning gjorts med presidierna för båda nämnderna samt med nämnden för Miljö & Hälsoskydd respektive Byggnadsnämnden.

I stort har arbetet med planerade granskningar inom den interna kontrollen fungerat bra under 2023. Planerade granskningsaktiviteter har genomförts och följts upp enligt plan. Arbetet med intern kontroll har i första hand genomförts av förvaltningens verksamhetschefer, systemförvaltare, HR-specialist och controller.

4 Årets riskanalys

4.1 Risker - Till plan

3 Hög 8 Medel Totalt: 11

Kritisk
Hög
Medel
Låg

Sannolikhet	Konsekvens
4 Mycket vanligt - exempelvis 1 gång per vecka	Allvarlig/stor inverkan (så stor att den inte får inträffa)
3 Vanligt - exempelvis 1 gång per månad	Kännbar (uppfattas som besvärande för berörda intressenter och kommunen)
2 Mindre vanligt - exempelvis 1 gång per år	Lindrig (uppfattas som liten av berörda intressenter och kommunen)
1 Osannolik (risken är praktiskt taget obefintlig) - exempelvis 1 gång per 10 år	Försumbar (obetydlig för berörda intressenter och kommunen)

Kategorier	Matrisnr	Risker	Till plan
Personal 	 1	Kommunövergripande risk: Processen för avslut av anställning säkerställer inte att alla behörigheter till system, lokaler och andra tillgångar avslutas.	Ja
Ekonomi 	 2	Kommunövergripande risk: Redovisning av representation	Ja
	 3	Kommunövergripande risk: Debiteringsrutiner	Ja
Informationssäkerhet, administration, inköp... 	 4	Kommunövergripande risk: Inköp (granskning begränsas till belopp över 100.000:-)	Ja
	 5	Kommunövergripande risk: Bristande hantering av delegationsbeslut	Ja
	 6	Kommunövergripande risk: informationssäkerhet; skydd av information mot obehörig tillgång	Ja
Verksamhet 	 7	Risk för okritisk tolkning av all digital information i kartsystemet avseende innehåll, aktualitet och noggrannhet.	Ja
	 8	Risk att handläggningstid för bygglovsärenden inte hålls	Ja
	 9	Risk att myndighetsbeslut inte håller tillräcklig kvalitet	Ja
	 10	Kommunövergripande risk - Risk för korruption	Ja
	 11	Risk att fel i statistikrapporter leder till sämre eller felaktiga beslut	Ja

4.2 Risker - Ej till plan

Kategorier	Risker	Anledning till att risk ej tas till plan
Personal 	 Risk att förvaltningen saknar personal med rätt/tillräcklig kompetens	Denna risk hanteras inom ramen för kompetensförsörjning och verksamhetsplanering. Inte prioriterad för granskning 2023.
	 Risk att introduktion av nya medarbetare inte fungerar som tänkt.	Det finns fungerande rutiner och checklistor för introduktion av nya medarbetare. Inte prioriterad för granskning 2023.
	 Stor konkurrens om kompetent personal	Förvaltningen arbetar systematiskt med frågan i verksamhetsplan samt kompetensförsörjningsplan. Denna risk hanteras inom ramen för kompetensförsörjning och verksamhetsplanering. Inte prioriterad för granskning 2023.
Ekonomi 	Kontanthantering	Ingen kontanthantering på förvaltningen

Kategorier	Risker	Anledning till att risk ej tas till plan
Informations säkerhet, administration, inköp...	 Kommunövergripande risk: Bristande styrning av förändring av verksamhetsprocesser och system	Inga stora förändringar av processer eller verksamhetssystem planeras under 2023.
	 Risk att diarieföring inte sker korrekt	En omfattande utbildningsinsats har genomförts för registraturen under 2020/2021/2022. Inte prioriterad för granskning 2023.
	 Risk att säkerhetsklassat material avseende GIS/Kartan lämnas ut eller på annat sätt kommer i obehöriga händer.	Omhäntas i kommunövergripande risk 2023
	 Risk för oplanerade driftstopp eller krasch av verksamhetssystem	Inte Byggnadsnämndens fråga, Digitalt Center sköter drift av servrar mm
	 Risk för intrång, obehörig åtkomst eller avslöjad sekretess på grund av stöld och/eller oaktsamhet.	Omhäntas i kommunövergripande risk 2023. Det finns aktuella rutiner för hantering av känsliga personuppgifter, dessa ska inte lagras i verksamhetssystem.
	 Felaktig hantering i enskilda ärenden på grund av förfalskade dokument eller bluffsamtal	Inte prioriterat för granskning 2023
	 Utlämnande av handlingar sker inte enligt rutiner	En omfattande utbildningsinsats har genomförts för registraturen under 2020/2021/2022. Inte prioriterad till 2023. Nya arbetssätt på gång där kunden själv kan hämta handlingar digitalt.
	 Hänvisning av mail och telefon görs inte vid frånvaro	Det finns tydliga rutiner som marknadsförs på Insidan inför semesterperioder. Inte prioriterat för granskning 2023. Hanteras genom utbildning och påminnelser om rutiner till personalen.

Kategorier	Risker	Anledning till att risk ej tas till plan
Verksamhet 	 Risk för felaktigheter i mätningssupdrag	Utbildning av personal och service (kalibrering) av instrument görs regelbundet. Inte prioriterat för granskning 2023
	 Risk för påtryckningar utifrån / otillbörlig påverkan på personal och beslutsfattare	Liknande risk finns med till 2023 som en obligatorisk kommungemensam risk, denna kan då strykas för 2023.
	 Risk för bristande leverans av myndighetsuppdraget	Behovsutredning beslutas i nämnd där prioritering av tillsynen också sker. Tillsynsplan och kontrollplan beslutas också i nämnd och revideras vid behov av nämnd. Denna risk hanteras inom ramen för detta arbete, att lägga den till internkontrollplanen också innebär dubbelarbete. Risken är omhändertagen.
	 Förskottsbetalad tillsyn utförs inte	Andelen förskottsbetalad tillsyn har minskat de senaste åren. Från 2024 kommer all livsmedelskontroll efterhandsdebiteras. Verksamheten har rutiner och följer upp regelbundet. Hanteras inom ramen för tillsynsplan och kontrollplan.
	 Hantering av personuppgifter sker inte korrekt	Utvecklingsarbete har gjorts, rutiner finns för hantering av personuppgiftsincidenter, rapportering sker till nämnderna löpande. Hanteras inom annan process. Inte prioriterat för granskning 2023.
	 Överklaganden hanteras inte korrekt	Förvaltningen har arbetat med denna risk i flera år. Rutiner är kända och följs av personalen.

5 Resultat av genomförd granskning

5.1 Resultat av granskning i den egna verksamheten

Personal

Kommunövergripande risk: Granskning av avslut av behörigheter vid avslut av anställning (eller byte av tjänst)

Varje förvaltning ska ta ställning till om man i tillräcklig omfattning har:

1. Chefer har kännedom om praktiska rutiner vid avslutad anställning
2. Chefer har kännedom om e-tjänsten Hantera behörigheter
3. Rapporten för avslutade medarbetare är tillgänglig för de systemförvaltare som behöver tillgång till den.

Granskningen visar att:

Samtliga chefer inom förvaltningen har via chefsbrev fått information om praktiska rutiner vid avslut av anställning. Samtliga chefer har också fått information om e-tjänsten "Hantera behörigheter" samt att det finns checklistor att tillgå i samband med att medarbetares anställningar avslutas.

Den kommunövergripande rapport för avslutade medarbetare som tagits fram "förändringsrapporten" finns tillgänglig för förvaltningens systemförvaltare. Rutiner för behörighetshantering finns dokumenterade i respektive systems förvaltningsplan och följs av förvaltningens systemförvaltare.

Ekonomi

Kommunövergripande risk: Redovisning av representation

Kontroll har genomförts av:

- Att rätt momsavdrag gjorts
- Att syftet med representationen finns bifogat
- Att deltagarförteckning finns bifogat
- Att rätt person beslutsattesterat
- Att en och samma person inte genomfört hela attestkedjan själv
- Att den som attesterat inköpet/fakturan inte själv deltagit (utifrån väsentlighetsprincipen)
- Att om alkoholinköp gjorts – ska det följa policyn.

Beskrivning av granskning:

Totalt urval av representationsfakturer var 149 fakturer. Av dessa valdes ett stickprov ut av fakturer med externa leverantörer och belopp över 1000 kronor. Totalt granskades 43 fakturer.

Inga fakturer var vid slutgranskning felaktiga, men för ett antal fakturer var syftet med representationen mycket kortfattat och kan förtydligas. En generell slutsats är att granskare och attestanter är medvetna om att bilagor ska bifogas, men de är ibland något för kortfattade och skulle behöva förtydligas.

Kommunövergripande risk: Debiteringsrutiner

Granskning har gjorts av att förvaltningen har:

- rutiner för debitering
- följer fastställda taxor och avgifter
- korrekta debiteringar i rätt tid till rätt mottagare
- uppföljning av genomförda debiteringar

Granskningen har genomförts genom intervjuer med ansvarig personal och visar att genomgång och/eller

uppdatering har gjorts av samtliga aktuella debiteringsrutiner för förvaltningen under 2023. Debitering sker regelbundet och rutiner för uppföljning finns och följs.

Informationssäkerhet och administration

Kommunövergripande risk: Inköp (granskning begränsas till belopp över 100.000:-)

Kontroll av beställningsgodkännande. Granskning har genomförts av att genomförda inköp följer inköpsprocessen och gällande styrdokument. Ett urval har tagits fram till förvaltningen av Service Inköp. Varje förvaltning ska granska om köpet är genomfört i enlighet med riktlinjen för direktupphandling och gällande styrdokument för inköp och om:

- Beslut har fattats i rätt ordning enligt delegationsförteckning.
- Inköpsbehovet finns specificerat
- Minst 3 offerter tagits in.
- Beslut finns dokumenterat enligt konkurrensverkets blankett, ange var beslut finns.
- Kontroll av F-skatt, momsregistrering (utländska VAT) är genomfört på vald leverantör.
- Om beställningen är korrekt godkänd (enligt delegeringsförteckning, attestreglemente och tillämpningsanvisningar).
- Finns rekvisition, order i Proceedo eller någon annan form av godkännande (mail t ex)?

Granskningen visar att verksamheten inte haft några direktupphandlingar över 100 000 kronor och omfattas därför inte av kontrollen.

Verksamhetsrisk: Risk att delegationsordning inte följs

Granskning har genomförts av att beslut fattats i enlighet med gällande delegationsordning. Granskning har genomförts i form av ett stickprov av delegationsbeslut. Totalt har 40 beslut granskats från samtliga delar av förvaltningens verksamhet. Inga avvikelser från delegationsordningen noterades vid granskningen.

Kommunövergripande risk: Informationssäkerhet; skydd av information mot obehörig tillgång

Granskning gäller kontroll av att klassning genomförs och handlingsplan tas fram för informationsklassning av nya system och uppdateras vid behov, vid större förändringar av system, samt vid avveckling.

Granskningen visar att inga systembyten, avslut av system eller stora förändringar genomförs i verksamheterna under året.

Verksamhet

Verksamhetsrisk: Risk för okritisk tolkning av all digital information i kartsystemet avseende innehåll, aktualitet och noggrannhet.

Granskning har gjorts av att introduktionsutbildning i kartportalen genomförts för nyanställd personal. Granskningen visar att samtliga nyanställda handläggare som arbetar med kartan under 2023 har genomgått utbildning av kartportalen vid introduktion.

Verksamhetsrisk: Risk att handläggningstid för bygglovsärenden inte hålls

Granskning har gjorts i rapporten "Ansökan komplett till beslut" i PowerBI, ärendetyperna

- Bygglov för
- Marklov för
- Rivningslov för
- Säsongslov för
- Tidsbegränsat bygglov för
- Villkorsbesked för

Period januari-november 2023, totalt granskades knappt 500 ärenden. Medianhandläggningstiden är 3,4 veckor. (Medelvärde 5,6 veckor) Detta är med god marginal under de 10 veckors handläggningstid som är lagstadgat.

Verksamhetsrisk: Risk att myndighetsbeslut inte håller tillräcklig kvalitet

Denna verksamhetsrisk innehåller två kontrollmoment.

För det första har granskning genomförts av att handläggarnas beslutsunderlag håller tillräcklig kvalitet, följer lagar, regler, interna rutiner samt kommunövergripande strategiska dokument.

Granskning har genomförts av ett stickprov av delegationsbeslut. Totalt har 40 beslut slumpvis valts ut från samtliga verksamheter. Granskningen visar att handläggarnas beslut håller god kvalitet och följer lagar, regler, interna rutiner samt kommunövergripande strategiska dokument, till exempel översiktsplan. Inga avvikelser noterades vid granskningen.

För det andra har granskning genomförts av nämndernas beslut i de fall då nämnderna inte beslutar i enlighet med förvaltningens förslag. Granskningen har avgränsats till beslut om förhandsbesked i Byggnadsnämndens arbetsutskott, BNAU, då det är i dessa fall vi noterat flest avvikelser. Generellt sett är det ovanligt att nämnderna vänder förvaltningens förslag till beslut.

Granskningen visar att BANU och BN fattat beslut om 61 förhandsbesked under perioden 23-01-01 till 23-11-30. Av dessa vände de 25 beslut (beslutat annat än förvaltningens förslag) varav 8 från positivt till negativt och 17 från negativt till positivt. Det innebär att politikerna inte går på förvaltningens förslag i drygt 40 procent av förhandsbeskedsärendena.

Analys av de vända besluten visar inte på några mönster eller brister utan handlar om att BNAU gör en annan bedömning än förvaltningen. Andelen vända beslut är därför rimlig i förhållande till det totala antalet.

Kommunövergripande risk: Risk för korruption

Granskning 2023 har genomförts som en nulägesbeskrivning och kartläggning inom respektive nämnd/förvaltning av:

- Utbildningsaktiviteter senaste tre åren (nämnd & förvaltning)
  - Utbildning i jäv 2020 för tjänstepersoner och Byggnadsnämnden
  - Utbildning i jäv 2023 för politiker Byggnadsnämnden
  - Tre KLOK-utbildningar är framtagna, otillbörlig påverkan, mutbrott, jävsreglerna. Genomgång med all personal och efterföljande diskussioner har gjorts på APT hösten 2023.
- Är nämndens specifika risker identifierade (t ex välfärdsbrott, bidragsbrott, branschrelaterat etc)
  - Ja en inventering har gjorts av risker samt branscher med högre risk
- Finns det ett förebyggande arbete kopplat till identifierade risker?
  - Ja, de utbildningsinsatser vi genomfört
- Hanteras eventuell förekomst av incidenter/händelser på ett systematiskt sätt (dokumenteras, analyseras, åtgärdas och följs upp)
  - Ja, rapportering ska ske till närmaste chef och i verksamhetssystem, rutiner finns och har kommunicerats till all personal under 2023
  - Inom ramen för uppföljningssamtal ställs en obligatorisk fråga om incidenter till samtliga anställda.
- Finns statistik över händelser kopplade till korruption, t ex felutbetalningar av bidrag?
  - Nej, inga fall har rapporterats under 2023. Det finns troligtvis ett mörkertal av icke rapporterade incidenter.

Verksamhetsrisk: Risk att fel i statistikrapporter leder till sämre eller felaktiga beslut

Granskning har gjorts av att rutiner för kontroller av data finns och följs vid uppdatering av statistikrapporter samt vid uppdatering av verksamhetssystem.

Granskningen har gjorts i form av intervjuer med ansvarig personal. Granskningen visar att rutiner finns för kontroll av att överföring av data gjorts och är korrekt. Rutiner finns för kontroll av hur uppdateringar av verksamhetssystemet påverkar dataöverföring.

5.2 Åtgärder

Under 2023 landade samtliga risker i att åtgärder inte krävs, därför redovisas inga planerade åtgärder som ska tas med till granskning 2024 under denna rubrik.

Från år 2022 förde verksamheten med sig två åtgärder. Det gäller den kommungemensamma risken Inköp (granskning begränsas till belopp över 100 000:-) och verksamhetsrisken Risk för påtryckningar utifrån/otillbörlig påverkan på personal och beslutsfattare.

För den kommunövergripande risken "**Inköp (granskning begränsas till belopp över 100 000:-)** och granskningsaktiviteten "*granskning av att genomförda inköp följer inköpsprocessen och gällande styrdokument*" visade granskningen 2022 på behov av en översyn av upphandling av teckenspråkstolk. Upphandling av teckenspråkstolk har genomförts i samarbete med Service Inköp under 2023. Upphandlingen var klar och signerad vecka 38 och det var samma leverantör som vi använt tidigare som vann upphandlingen.

När det gäller verksamhetsrisken **Risk för påtryckningar utifrån/otillbörlig påverkan på personal och beslutsfattare** och granskningsaktiviteten "*Påminnelse om utbildning oegentligheter, mutor och jäv*" var en förvaltningsspecifik digital utbildning klar i början av 2023. Under 2023 året har all personal gått igenom utbildningen som följts upp med diskussioner vid arbetsplatsträffar. Denna risk ersattes till år 2023 med den kommungemensamma risken **Risk för korruption**.

5.3 Resultat av annan granskning av vår verksamhet

Kommunrevisionen

På uppdrag av kommunrevisionen genomför Ernst & Young både grundläggande och fördjupade granskningar. Resultatet av den grundläggande granskningen för 2022 var att inga väsentliga avvikelser noterades för Byggnadsnämnden och nämnden för Miljö & Hälsoskydd. Ingen fördjupad granskning var aktuell för nämnderna under 2022.

Resultatet av grundläggande granskning 2023 redovisas under våren 2024. Under 2023 har samtliga nämnder granskats när det gäller informationssäkerhet i praktiken.

Länsstyrelsen

Under september 2023 genomförde Länsstyrelsen ett tillsynsbesök i form av en granskning enligt 7 kap. 2 § i lagen om tobak och liknande produkter. Länsstyrelsens omdömesskala är: Utan anmärkning, Brister, Brister med kritik och Brister med allvarlig kritik. Av granskningsbeslutet för Kungsbacka kommuns granskning framgår att man observerat två brister:

- Att tillsynsfrekvensen för tillsyn enligt Alkohollagen varit för låg under 2022.
- Tillsynsdokumentationen som granskats var bristfällig inom de delar som gäller folköl och tobak

Förvaltningen har tagit till sig av kritiken och har genomfört och planerar att genomföra åtgärder för att lösa de brister som framkom under granskningen. Läs mer i diarienummer MH 2023-2322.

5.4 Resultat av granskning och uppföljning av privata utförare

Nämndernas ansvar för tillräcklig intern kontroll över den egna verksamheten enligt reglementet gäller också

när skötseln av en kommunal angelägenhet har lämnats över till någon annan (KL 6 kap 6§ resp 10 kap 1§).

Med privata utförare avses utförare som har hand om skötseln av en kommunal angelägenhet (KL kap 10). Som privat utförare räknas inte hel- eller delägda kommunala bolag, eller stiftelse eller förening som bildats av kommunen eller regionen.

Byggnadsnämnden och nämnden för Miljö & Hälsoskydd har inga privata utförare och omfattas därför inte av denna granskning.

6 Synpunktshantering och förbättringsarbete

I Kungsbacka vill vi att det ska vara enkelt för våra invånare att engagera sig, komma till tals och påverka. På kommunens hemsida Kungsbacka.se har vi gemensamma kanaler för att ta emot synpunkter, beröm och klagomål, felanmälningar eller ställa frågor. Dessa kanaler kompletteras av nämndernas egna avvikelshantering och förbättringsarbete som ser olika ut i olika verksamheter beroende bland annat på krav i speciallagstiftning.

6.1 Kommentaren

Kommentaren är samlingsnamnet på den gemensamma synpunktshanteringen i kommunen. Här sammanställer vi de synpunkter etc. som kommer in via hemsidan Kungsbacka.se.

Fördelning av inkomna synpunkter 2023-01-01 -- 2023-12-31	
Klagomål	8
Beröm	0
Förslag till förbättring	8
Totalt antal inkomna synpunkter	16
Varav anonyma	16
Varav politiska	0
Antal obesvarade 10 dgr efter besked om mottagande	0

Analys

Under perioden 1 januari - 31 december 2023 har det kommit in totalt 16 synpunkter via Kommentaren. Det var 8 klagomål och 8 förslag till förbättringar. Samtliga besvarade inom 10 dagar.

Den vanligaste typen av synpunkter i form av klagomål gäller strandskydd. Resterande klagomål gällde till exempel vilda djur, gödselhantering och försäljning av snus till minderåriga. Förbättringsförslagen handlar till exempel om badvatten och olika typer av byggnation.

Synpunkter som är enkla att åtgärda som till exempel problem med hemsidan hanteras omgående. I de fall synpunkterna gäller specifika ärenden eller kompetensområden skickas de till berörda handläggare. Övriga synpunkter tar vi med oss i vårt löpande förbättrings- och utvecklingsarbete.

Kommentarer som lämnas in anonymt är sökbara via kommunens webbdarium. På så sätt kan även den som väljer att vara anonym få ett svar på sin synpunkt.

7 Självskattning

Självskattning är en fristående del i uppföljningen av intern kontrollarbetet. Ett antal frågor har valts ut för året och ställs till samtliga nämnder som besvarar utifrån erfarenhet och mognadsgrad. Nämndernas svar är underlag till kommunens rapport.

Resultat av självskattning

Den sammantagna bedömningen är att nämndernas arbete med intern kontroll fungerar bra men självskattningen visar att det finns ett antal förbättringsområden för punkterna:

- Det finns en kännedom i organisationen om vad intern kontroll innebär.
  - I denna fråga ser vi att vi behöver fortsätta arbetet med att tydliggöra intern kontroll och dess kopplingar till förbättrings- och kvalitetsarbete.
- Vi har system/rutiner för att motverka oegentligheter (bl a mutor och jäv)
  - Ett område vi behöver förbättra är personalens kunskaper samt system/rutiner för att motverka oegentligheter. Under 2023 har en KLOK-utbildning om oegentligheter, jäv och mutor tagits fram och all personal har tagit del av informationen samt diskuterat frågorna på arbetsplatsträffar. Men vi ser behov av kontinuerligt arbete med dessa frågor för att fortsätta öka medvetenhet och beredskap hos personalen.
- Kontrollaktiviteter i verksamhetens processer är dokumenterade (ingår i rutiner) och kända
  - Här ser vi ett behov av att fortsätta arbetet med att dokumentera och tillgängliggöra rutiner för kontrollaktiviteter.
- Vi har system/rutiner för att förslag, synpunkter och klagomål sammanställs och leder till förbättringar
  - Vi ser ett behov av att förbättra vårt arbete med hur vi tar hand om och sammanställer förslag, synpunkter och klagomål för att säkerställa att dessa leder till förbättringar. Under året har förvaltningen och nämnden genomfört ett antal företagsbesök, bygglovspersonal har praktiserat hos företag som är våra kunder och vi har också fortsatt arbeta med innovationssprintar där våra kunder både deltagit och intervjuats. Men vi ser att detta arbetet behöver utvecklas ytterligare för att vår verksamhetsutveckling och vårt kvalitetsarbete ska ske i rätt riktning.
- Återkoppling sker till förvaltningsledningen
  - Som ett led i arbetet ovan ser vi också ett behov av att säkerställa att ledningens informeras om fel och brister i organisationen för att kunna ta rätt beslut.

Sammantaget ser vi att den interna kontrollen är en viktig del av både verksamhetsutveckling och kvalitetsarbete.

Nämndens självskattning

Område	Frågor	Svar, Antal 2023
Uppdrag och mål	Är mål, styrdokument, rutiner etc. kända i organisationen	●
	Vi har system/rutiner för att bevaka att verksamheterna drivs enligt relevanta lagar, förordningar och föreskrifter	●
	Vi har system/rutiner för hur vi följer upp mål och styrdokument som beskrivs i nämndens uppdrag, och i förekommande fall förfrågningsunderlag/avtal	●
	Vi har en uppföljningsplan som beskriver hur, av vem och när de olika kraven ska följas upp.	●

Område	Frågor	Svar, Antal 2023
Kontrollmiljö	Det finns en kännedom i organisationen om vad intern kontroll innebär	◆
	Det finns en tydlig struktur och ansvarsfördelning för arbetet med intern kontroll på förvaltningen	●
	Ledningsgruppen tar ansvar för fungerande kontrollmiljö	●
	Ledningen informeras om fel och brister i organisationen	●
	Ansvar och befogenheter är tydliggjorda	●
	Vi har analyserat var risker för ekonomiska oegentligheter ligger i ersättningssystem och betalningsrutiner	●
	Vi har system/rutiner för att motverka oegentligheter (bl a mutor och jäv)	◆
Risikanalys	Risikanalysen kommuniceras med nämnden	●
	Risikanalysen är underlag för åtgärder och granskningar	●
Kontrollaktiviteter	Kontrollaktiviteter i verksamhetens processer är dokumenterade (ingår i rutiner) och kända	◆
	Vi har system/rutiner för att förslag, synpunkter och klagomål sammanställs och leder till förbättringar	◆
Uppföljning	Åtgärder vidtas vid konstaterade avvikelser	●
	Återkoppling sker till förvaltningsledningen	◆
	Vi återkopplar resultat av uppföljning till politiskt ansvariga	●
Information/kommunikation	Introduktion av nya chefer sker enligt programmet "Kungsbackaledaren bas"	●
	Vi har en fungerande introduktion av nya medarbetare	●